FRANCUSKI A1-A2

LEKCJA 1

SŁOWNICZEK

Posiłki – Les repas

- **un petit-déjeuner** – śniadanie
- **un déjeuner** – obiad
- **un dîner** – kolacja

Przedmioty na stole – La table

- **un plat** – danie
- **un verre** – szklanka/kieliszek
- **une assiette** – talerz
- **un couteau** – nóż

- **une fourchette** – widelec
- **une cuillère** – łyżka
- **une table** – stół
- **un serveur / une serveuse** – kelner / kelnerka
- **un client / une cliente** – klient / klientka
- **la carte, le menu** – karta dań, menu

Napoje – Les boissons

- **une eau minérale plate** – woda mineralna niegazowana
- **une eau minérale gazeuse** – woda mineralna gazowana
- **un jus de pomme** – sok jabłkowy
- **un jus de raisin** – sok winogronowy
- **une bière** – piwo
- **un demi** – małe piwo (25 cl)
- **une orange pressée** – świeżo wyciskany sok pomarańczowy
- **un citron pressé** – świeżo wyciskany sok cytrynowy

Desery – Les desserts

- **une tarte aux poires** – tarta gruszkowa
- **un gâteau au chocolat** – ciasto czekoladowe
- **une mousse au chocolat** – mus czekoladowy
- **une glace à la vanille / au café / au chocolat** – lody waniliowe / kawowe / czekoladowe
- **une crème brûlée** – krem brulee
- **une salade de fruits** – sałatka owocowa

Kanapki i pieczywo

- **un sandwich jambon-beurre** – kanapka z szynką i masłem
- **une tartine** – kromka chleba z masłem

Rodzaje win – Les vins

- **un vin blanc** – białe wino
- **un vin rouge** – czerwone wino
- **un vin rosé** – różowe wino
- **un champagne** – szampan

GRAMATYKA

1. Czasownik AVOIR (mieć) w czasie teraźniejszym

Forma twierdząca	Forma przecząca
J’ai (ja mam)	Je n’ai pas (ja nie mam)
Tu as (ty masz)	Tu n’as pas (ty nie masz)
Il/elle/on a (on/ona/ono ma)	Il/elle/on n’a pas (on/ona/ono nie ma)
Nous avons (my mamy)	Nous n’avons pas (my nie mamy)
Vous avez (wy macie)	Vous n’avez pas (wy nie macie)
Ils/elles ont (oni/one mają)	Ils/elles n’ont pas (oni/one nie mają)

📌 **Zasada:** W przeczeniu używamy **ne** przed czasownikiem i **pas** po nim. Jeśli czasownik zaczyna się od samogłoski (a, e, i, o, u, y), zamiast „ne” używamy „n’”.

📌 **Przykłady:**

- J’ai une bouteille d’eau. → Mam butelkę wody.
- Je n’ai pas de bouteille d’eau. → Nie mam butelki wody.

---

2. Liczebniki 0-20

Liczba	Francuski
0	zéro
1	un
2	deux
3	trois
4	quatre
5	cinq
6	six
7	sept
8	huit
9	neuf
10	dix

11	onze
12	douze
13	treize
14	quatorze
15	quinze
16	seize
17	dix-sept
18	dix-huit
19	dix-neuf
20	vingt

---

3. Rodzajniki: określone i nieokreślone

📌 **Rodzajniki nieokreślone (un, une, des)**
Używane, gdy mówimy o czymś ogólnym lub wspominamy o czymś po raz pierwszy.

Rodzaj	Przykłady
Męski (un)	un café (kawa), un croissant (rogalik)
Żeński (une)	une omelette (omlet), une salade (sałatka)
Liczba mnoga (des)	des cafés (kawy), des omelettes (omlety)

❌ W przeczeniu „un", „une" i „des" zmieniają się na „de" lub „d'".

- J'ai un café. → Nie mam kawy. → **Je n'ai pas de café.**
- J'ai une omelette. → Nie mam omletu. → **Je n'ai pas d'omelette.**

📌 **Rodzajniki określone (le, la, les)**
Używane, gdy mówimy o czymś konkretnym, znanym rozmówcy.

Rodzaj	Przykłady
Męski (le)	le café (ta kawa), le croissant (ten rogalik)
Żeński (la)	la salade (ta sałatka), la tarte (ta tarta)

Liczba mnoga (les)	les cafés (te kawy), les omelettes (te omlety)

---

4. Struktura „Il y a / Il n'y a pas de..."

📌 **Il y a** = „Jest / Są"
📌 **Il n'y a pas de...** = „Nie ma..."

Przykłady:

- Il y a un plat du jour. → Jest danie dnia.
- Il n'y a pas de saumon. → Nie ma łososia.
- Il y a des croissants. → Są rogaliki.
- Il n'y a pas de tarte. → Nie ma tarty.

📌 **Zasada:** W przeczeniu **„de"** zastępuje „un, une, des" oraz „du, de la, des".

---

5. Przymiotniki – L'adjectif qualificatif

📌 Przymiotniki w języku francuskim zgadzają się z rzeczownikiem w rodzaju i liczbie.

Rodzaj	Przykłady
Męski, liczba pojedyncza	un chocolat chaud (gorąca czekolada)
Męski, liczba mnoga	des chocolats chauds (gorące czekolady)
Żeński, liczba pojedyncza	une omelette chaude (gorący omlet)
Żeński, liczba mnoga	des omelettes chaudes (gorące omlety)

📌 **Przykłady zdań:**

- Je voudrais un café chaud. → Chciałbym gorącą kawę.

LEKCJA 2

SŁOWNICZEK

Jours de la semaine (Dni tygodnia)

- **lundi** - poniedziałek
- **mardi** - wtorek
- **mercredi** - środa
- **jeudi** - czwartek
- **vendredi** - piątek
- **samedi** - sobota
- **dimanche** - niedziela
- **le week-end** - weekend

Heures (Godziny)

- **Il est...** - Jest...
  - 7 h 30 (sept heures trente) - 7:30
  - 18 h 42 (dix-huit heures quarante-deux) - 18:42
- **Il est midi/minuit** - Jest południe/północ
- **Il est six heures** - Jest szósta godzina
- **Il est six heures et quart** - Jest 6:15
- **Il est six heures et demie** - Jest 6:30
- **Il est sept heures moins vingt** - Jest 6:40
- **Il est sept heures moins le quart** - Jest 6:45

Expressions courantes (Wyrażenia codzienne)

- **Quel jour sommes-nous aujourd'hui ?** - Jaki mamy dzisiaj dzień?
- **Demain, c'est dimanche.** - Jutro jest niedziela.
- **J'ai un rendez-vous mardi matin.** - Mam spotkanie we wtorek rano.
- **Il est en réunion jeudi après-midi.** - On ma spotkanie w czwartek po południu.
- **Un instant, s'il vous plaît.** - Chwileczkę, proszę.
- **Excusez-moi, monsieur !** - Przepraszam, panie!
- **Je suis désolé(e), Sylvie.** - Przepraszam, Sylvie.

Chiffres (Liczby)

- **21** - vingt et un
- **22** - vingt-deux
- **23** - vingt-trois
- **30** - trente
- **31** - trente et un
- **40** - quarante
- **50** - cinquante
- **60** - soixante
- **70** - soixante-dix
- **80** - quatre-vingt
- **90** - quatre-vingt-dix
- **100** - cent

Téléphone (Telefon)

- **Quel est votre numéro de téléphone ?** - Jaki jest twój numer telefonu?
- **C'est le 01 45 66 11 27.** - To jest 01 45 66 11 27.
- **Quel est votre numéro de portable ?** - Jaki jest twój numer telefonu komórkowego?
- **C'est le 08 81 36 96 84.** - To jest 08 81 36 96 84.

GRAMATYKA

Le verbe "être" (Być) au présent

Czasownik **être** (być) jest jednym z najważniejszych czasowników w języku francuskim. W czasie teraźniejszym jego formy to:

- **je suis** - ja jestem
- **tu es** - ty jesteś
- **il/elle/on est** - on/ona/jest
- **nous sommes** - my jesteśmy
- **vous êtes** - wy jesteście
- **ils/elles sont** - oni/one są

Forma negatywna: Aby utworzyć zdanie przeczące z czasownikiem **être**, wystarczy dodać **ne** przed czasownikiem, a **pas** po nim. Przykłady:

- **je ne suis pas** - ja nie jestem
- **tu n'es pas** - ty nie jesteś
- **il/elle/on n'est pas** - on/ona nie jest
- **nous ne sommes pas** - my nie jesteśmy
- **vous n'êtes pas** - wy nie jesteście
- **ils/elles ne sont pas** - oni/one nie są

Przykłady zdań:

- **Je ne suis pas à Paris.** - Nie jestem w Paryżu.
- **Il n'est pas à l'école.** - On nie jest w szkole.

Adjektive z czasownikiem "être"

Czasownik **être** używany jest także do opisywania cech, stanów i przynależności. Adjektivy są uzgadniane z rzeczownikiem, jeśli chodzi o liczbę i rodzaj. Przykłady:

- **Il est désolé.** - On jest przykro.
- **La réunion est importante.** - Spotkanie jest ważne.
- **Ils sont fatigués.** - Oni są zmęczeni.
- **Elles sont fatiguées.** - One są zmęczone.

"C'est" + przymiotnik (przykłady)

- **C'est parfait.** - To jest doskonałe.
- **Ce n'est pas urgent.** - To nie jest pilne.

Uwaga: Po wyrażeniu **c'est** (to jest) używamy przymiotników w formie męskiej lub żeńskiej w zależności od tego, czy odnoszą się do męskiego, czy żeńskiego rzeczownika.

"Je voudrais" + bezokolicznik

Wyrażenie **je voudrais** (chciałbym/chciałabym) używane jest, by wyrazić prośbę lub chęć zrobienia czegoś. Wymaga to użycia bezokolicznika.

- **Je voudrais réserver un taxi.** - Chciałbym zarezerwować taksówkę.
- **Je voudrais être là.** - Chciałbym tam być.
- **Je voudrais changer l'heure de mon rendez-vous.** - Chciałbym zmienić godzinę mojego spotkania.

Liczby od 21 do 69

- **21** - vingt et un (dwadzieścia jeden)
- **22** - vingt-deux (dwadzieścia dwa)
- **30** - trente (trzydzieści)
- **40** - quarante (czterdzieści)
- **50** - cinquante (pięćdziesiąt)
- **60** - soixante (sześćdziesiąt)
- **69** - soixante-neuf (sześćdziesiąt dziewięć)

Liczby od 70 do 100

We francuskim systemie liczbowym liczby od 70 do 79 budowane są na podstawie liczby 60 (soixante):

- **70** - soixante-dix (sześćdziesiąt dziesięć)
- **71** - soixante et onze (sześćdziesiąt i jedenaście)
- **80** - quatre-vingt (osiemdziesiąt)
- **100** - cent (sto)

Uwaga: Nie używamy liczby „un" przed „cent". Zawsze mówimy po prostu **cent** (sto).

LEKCJA 3

SŁOWNICZEK

LA FAMILLE (RODINA)

- **le père** – ojciec
- **la mère** – matka
- **les parents** – rodzice
- **le mari** – mąż
- **la femme** – żona
- **le fils** – syn
- **la fille** – córka
- **les enfants** – dzieci
- **le frère** – brat
- **la sœur** – siostra

LES GENS (LUDZIE)

- **toujours pluriel** – zawsze w liczbie mnogiej

ACTIVITÉS QUOTIDIENNES (CODZIENNE AKTYWNOŚCI)

- **chercher** – szukać
- **regarder la télévision** – oglądać telewizję
- **téléphoner** – dzwonić
- **écouter la radio** – słuchać radia
- **utiliser un ordinateur** – używać komputera
- **travailler** – pracować

À TABLE ! (PRZY STOLE!)

- **préparer le repas** – przygotować posiłek
- **manger** – jeść
- **déjeuner** – jeść obiad (w ciągu dnia)
- **dîner** – jeść kolację

LES NATIONALITÉS, LES LANGUES (NARODOWOŚCI, JĘZYKI)

- **Anatole est français, Julle est française.** – Anatole jest Francuzem, Julle jest Francuzką.
- **Ils parlent français.** – Oni mówią po francusku.
- **Roberto est espagnol, Carmen est espagnole.** – Roberto jest Hiszpanem, Carmen jest Hiszpanką.

- **Ils parlent espagnol.** – Oni mówią po hiszpańsku.
- **Manfred est allemand, Sophia est allemande.** – Manfred jest Niemcem, Sophia jest Niemką.
- **Ils parlent allemand.** – Oni mówią po niemiecku.
- **Luciano est italien, Graziella est italienne.** – Luciano jest Włochem, Graziella jest Włoszką.
- **Ils parlent italien.** – Oni mówią po włosku.
- **Bob est américain, Emily est américaine.** – Bob jest Amerykaninem, Emily jest Amerykanką.
- **Ils parlent anglais.** – Oni mówią po angielsku.
- **Ahmed est marocain, Naima est marocaine.** – Ahmed jest Marokańczykiem, Naima jest Marokanką.
- **Ils parlent arabe.** – Oni mówią po arabsku.

UNE PERSONNE (JEDNA OSOBA)

- **toujours féminin** – zawsze rodzaju żeńskiego: **une femme** (kobieta), **un homme** (mężczyzna), **un garçon** (chłopak), **une fille** (dziewczyna), **un(e) collègue** (kolega/koleżanka).

PARLER D'UNE PERSONNE (MÓWIĆ O OSOBIE)

- **être sympa** – być sympatycznym
- **gentil(le)** – miły/miła
- **communicatif(-ve)** – komunikatywny(-na)
- **ouvert(e)** – otwarty(-a)
- **fermé(e)** – zamknięty(-a)
- **stressé(e)** – zestresowany(-a)
- **calme** – spokojny(-a)
- **patient(e)** – cierpliwy(-a)
- **impatient(e)** – niecierpliwy(-a)
- **nulle en...** – kiepski(-a) w...
- **en bonne forme** – w dobrej formie
- **responsable** – odpowiedzialny(-a)
- **âgé(e)** – starszy(-a)
- **jeune** – młody(-a)

Przykład: Colette est gentille, mais nulle en langues. – Colette jest miła, ale kiepska w językach.

À PROPOS D'UNE SITUATION (O SYTUACJI)

- **C'est normal !** – To normalne!
- **C'est certain.** – To pewne.
- **C'est gentil.** – To miłe.
- **C'est bien !** – To dobrze!
- **C'est une bonne idée !** – To dobry pomysł!
- **C'est une mauvaise idée !** – To zły pomysł!
- **C'est terrible, horrible !** – To straszne, okropne!
- **C'est fantastique, super !** – To fantastyczne, super!

LE TUTOIEMENT ET LE VOUVOIEMENT (TUTUJESZ I PANUJESZ)

- **TUTOYER** – mówić "ty"
- **VOUVOYER** – mówić "pan/pani"
- **Użycie**: Zwykle tutujemy dzieci (do okresu dorastania), członków rodziny, przyjaciół, kolegów z klasy, zwierzęta. Z kolei vouvoyer stosujemy w stosunku do osób, których nie znamy, nauczycieli, lekarzy, sklepikarzy itp.
- **W razie wątpliwości**: Zawsze lepiej jest używać formy grzecznościowej "vous" (niż zrobić faux pas).

GRAMATYKA

LES VERBES RÉGULIERS AU PRÉSENT (CZASOWNIKI REGULARNE W CZASIE TERAZNIEJSZYM)

- Większość czasowników zakończonych na *-er* jest regularna, a ich koniugacja jest identyczna.

Przykład: PARLER (MÓWIĆ)

- Formy twierdzące:
  - Je parle – Mówię
  - Tu parles – Mówisz
  - Il/elle/on parle – On/ona mówi
  - Nous parlons – Mówimy
  - Vous parlez – Mówicie
  - Ils/elles parlent – Oni/one mówią
- Formy przeczące:
  - Je ne parle pas – Nie mówię
  - Tu ne parles pas – Nie mówisz
  - Il/elle/on ne parle pas – On/ona nie mówi

    - Nous ne parlons pas – Nie mówimy
    - Vous ne parlez pas – Nie mówicie
    - Ils/elles ne parlent pas – Oni/one nie mówią

LES ADJECTIFS POSSESSIFS (PRZYMIOTNIKI DZIERŻAWCZE)

- **Masculin singulier (Rodzaj męski, liczba pojedyncza):**
    - mon père – mój ojciec
    - ton père – twój ojciec
    - son père – jego/jej ojciec
    - notre père – nasz ojciec
- **Féminin singulier (Rodzaj żeński, liczba pojedyncza):**
    - ma mère – moja matka
    - ta mère – twoja matka
    - sa mère – jego/jej matka
    - notre mère – nasza matka
- **Pluriel (Liczba mnoga):**
    - mes parents – moi rodzice
    - vos parents – wasi rodzice
    - leurs parents – ich rodzice

LA QUESTION SIMPLE (PROSTA FORMA PYTANIA)

- Zwykle w pytaniach wystarczy intonacja, np.:
    - Vous habitez à Lyon ? – Mieszkasz w Lyonie?
    - Elle parle chinois ? – Ona mówi po chińsku?
    - Est-ce que vous travaillez à Dijon ? – Czy pracujecie w Dijon?

AVOIR + ÂGE (MIEĆ WIEK)

- **J'ai 32 ans.** – Mam 32 lata.
- **Ma fille a 10 ans.** – Moja córka ma 10 lat.
- **Mes parents ont 65 et 67 ans.** – Moi rodzice mają 65 i 67 lat.

LES CHIFFRES (LICZBY)

- **101** – cent un (sto jeden)
- **200** – deux cents (dwieście)

- **1000** – mille (tysiąc)
- **10 000** – dix mille (dziesięć tysięcy)

LEKCJA 4

SŁOWNICZEK

LES MOIS DE L'ANNÉE (MIESIĄCE ROKU)

- **janvier** – styczeń
- **février** – luty
- **mars** – marzec
- **avril** – kwiecień
- **mai** – maj
- **juin** – czerwiec
- **juillet** – lipiec
- **août** – sierpień
- **septembre** – wrzesień
- **octobre** – październik
- **novembre** – listopad
- **décembre** – grudzień

Przykłady zdań:

- La conférence est en juin. – Konferencja jest w czerwcu.
- Nous sommes en avril. – Mamy kwiecień.
- Au mois de mai, nous partons en vacances. – W maju wyjeżdżamy na wakacje.

LES SAISONS (PORY ROKU)

- **le printemps** (wiosna) – zaczyna się 20 marca
- **l'été** (lato) – zaczyna się 21 czerwca
- **l'automne** (jesień) – zaczyna się 22 września
- **l'hiver** (zima) – zaczyna się 21 grudnia

LA DATE: QUEL JOUR SOMMES-NOUS? (DATA: JAKI MAMY DZIEŃ?)

- **Nous sommes le 1er janvier 2018.** – Mamy 1 stycznia 2018 roku.
- **Nous sommes le 21 octobre.** – Mamy 21 października.

Uwagi:

- Mówiąc o 1 dniu miesiąca, używamy "le premier" (pierwszy), np. le 1er janvier – 1 stycznia.
- Dla innych dni używamy liczebników porządkowych, np. le 20 (dwudziesty), le 31 (trzydziesty pierwszy).

VERBES "PRENDRE", "METTRE" ET "FAIRE" (CZASOWNIKI "PRENDRE", "METTRE" I "FAIRE")

- **Prendre** (brać):
  - On prend le train. – Bierzemy pociąg.
  - On prend des photos. – Robimy zdjęcia.
- **Mettre** (kłaść, zakładać):
  - On met un vêtement. – Zakłada ubranie.
  - Je mets 20 minutes pour aller au bureau. – Spędzam 20 minut na dojście do biura.
- **Faire** (robić):
  - On fait du sport. – Uprawiamy sport.
  - On fait les bagages. – Pakujemy walizki.

LES COULEURS (KOLORY)

- **noir** – czarny
- **blanc** – biały
- **bleu** – niebieski
- **marron** – brązowy
- **jaune** – żółty
- **vert** – zielony
- **violet** – fioletowy
- **rose** – różowy
- **beige** – beżowy

À L'HÔTEL (W HOTELU)

- L'hôtel a des chambres simples (jednoosobowe) ou doubles (dwuosobowe).
- L'hôtel est complet. – Hotel jest pełny.

LES OBJETS POUR VOYAGER (PRZEDMIOTY DO PODRÓŻY)

- une carte de la région – mapa regionu
- un guide – przewodnik
- un plan de la ville – plan miasta
- les billets (de train, d'avion…) – bilety (na pociąg, samolot…)
- un sac de voyage – torba podróżna
- une valise – walizka

LES JOURS FÉRIÉS EN FRANCE (ŚWIĘTA W FRANCJI)

- **1er janvier** – Nowy Rok
- **Pâques** (Wielkanoc) i le lundi de Pâques (poniedziałek wielkanocny)
- **1er mai** – Święto Pracy
- **8 mai** – Zakończenie II Wojny Światowej
- **14 juillet** – Święto Narodowe Francji
- **25 décembre** – Boże Narodzenie

Francuzi często korzystają z tzw. "ponts" – dni wolnych, które tworzą długie weekendy, np. le pont du 14 juillet.

GRAMATYKA

LES VERBES IRRÉGULIERS AU PRÉSENT (Czasowniki nieregularne w czasie teraźniejszym)

PRENDRE (brać):

- **je prends** – biorę
- **tu prends** – bierzesz
- **il/elle/on prend** – on/ona bierze
- **nous prenons** – bierzemy
- **vous prenez** – bierzecie
- **ils/elles prennent** – oni/one biorą

ALLER (iść, jechać):

- **je vais** – idę, jadę
- **tu vas** – idziesz, jedziesz
- **il/elle/on va** – on/ona idzie, jedzie
- **nous allons** – idziemy, jedziemy
- **vous allez** – idziecie, jedziecie

- **ils/elles vont** – oni/one idą, jadą

COMPRENDRE (rozumieć):

- **je comprends** – rozumiem
- **tu comprends** – rozumiesz
- **il/elle/on comprend** – on/ona rozumie
- **nous comprenons** – rozumiemy
- **ils/elles comprennent** – oni/one rozumieją

METTRE (kłaść, zakładać):

- **je mets** – kładę, zakładam
- **tu mets** – kładziesz, zakładasz
- **il/elle/on met** – on/ona kładzie, zakłada
- **nous mettons** – kładziemy, zakładamy
- **vous mettez** – kładziecie, zakładacie
- **ils/elles mettent** – oni/one kładą, zakładają

PARTIR (wyjeżdżać):

- **je pars** – wyjeżdżam
- **tu pars** – wyjeżdżasz
- **il/elle/on part** – on/ona wyjeżdża
- **nous partons** – wyjeżdżamy
- **vous partez** – wyjeżdżacie
- **ils/elles partent** – oni/one wyjeżdżają

LES QUESTIONS (PYTANIA)

- **Où est-ce qu'elle habite ?** – Gdzie ona mieszka?
- **Qu'est-ce qu'ils font ?** – Co oni robią?
- **Comment est-ce que vous allez à Lyon ?** – Jak jedziecie do Lyonu?
- **Pourquoi est-ce que vous ne partez pas ?** – Dlaczego nie wyjeżdżacie?
- **Quand est-ce qu'ils viennent ?** – Kiedy oni przyjadą?
- **Combien est-ce que ça coûte ?** – Ile to kosztuje?
- **À quelle heure est-ce qu'il vient ?** – O której godzinie on przyjdzie?

LE MOT "CHEZ" (PRZY "CHEZ")

- **Nous allons chez des amis.** – Idziemy do przyjaciół.
- **Il habite chez ses parents.** – Mieszka u swoich rodziców.

- **Nous dînons chez Paul.** – Jemy kolację u Paula.

LEKCJA 5

SŁOWNICZEK

TROCHĘ ADMINISTRACJI...

un guichet – okienko (np. w urzędzie, banku)

un formulaire, un papier, un document administratif – formularz, dokument administracyjny

un justificatif de domicile – dokument potwierdzający miejsce zamieszkania
Przykłady:

- **une quittance de loyer** – potwierdzenie opłaty czynszu
- **une facture d'électricité, de téléphone** – rachunek za prąd, telefon

une inscription – zapisanie się

- **s'inscrire à un club, une université** – zapisać się do klubu, na uniwersytet
- **avoir une carte d'étudiant** – mieć legitymację studencką

un prospectus, un dépliant – ulotka, broszura

une pièce d'identité – dokument tożsamości
Przykłady:

- **une carte d'identité** – dowód osobisty
- **un passeport** – paszport
- **un permis de conduire** – prawo jazdy

remplir, compléter – wypełniać

renseigner – podawać informacje

Je peux vous renseigner ? – Czy mogę Pana/Panią poinformować?

BANK

ouvrir/fermer un compte – otworzyć/zamknąć konto

un compte courant, un compte d'épargne – konto bieżące, konto oszczędnościowe

retirer de l'argent / faire un retrait – wypłacać pieniądze

verser de l'argent / faire un versement – wpłacać pieniądze na konto

payer par prélèvement – płacić przez polecenie zapłaty

PODRÓŻE – POCIĄG

Un billet de train peut être remboursable – bilet kolejowy może podlegać zwrotowi (jeśli nie jedziemy, pieniądze są zwracane).

Il peut être échangeable – może być wymienialny (np. jeśli mamy bilet do Marsylii, ale chcemy jechać do Strasburga).

Une grève – strajk (pracownicy przestają pracować w ramach protestu).

STYL PISANY

Styl pisany różni się od stylu mówionego. Na przykład struktura pytania się zmienia.

Rozpoczynanie listu

- **Madame, Monsieur,** – formalne i neutralne
- **Chère Madame, Cher Monsieur,** – cieplejsze
- **Bonjour Florence, Bonjour Thomas,** – styl e-mailowy

Podziękowanie na końcu listu

- **Je vous en remercie par avance.** – Dziękuję z góry (bardziej formalne)
- **Merci d'avance.** – Dzięki z góry (mniej formalne)

Zakończenie listu

- **Meilleures salutations,** – oficjalne, neutralne
- **Cordialement.** – bardziej przyjazne
- **Bien cordialement.** – jeszcze cieplejsze

KULTURA – UPRZEJMOŚĆ

Est-ce que je peux + bezokolicznik...? – Czy mogę...?

Est-ce que vous pouvez + bezokolicznik...? – Czy może Pan/Pani...?

→ To powszechne struktury do proszenia o coś.

Niegrzeczne jest wysłanie e-maila bez zwrotu grzecznościowego na początku.

DYSKUSJA

Francuzi uwielbiają dyskutować i debatować w każdej sytuacji: w rodzinie, wśród znajomych, w sklepach, w urzędach, a nawet z policją.

Ważne jest, aby dyskutować – często „nie” może się zmienić w „tak” po rozmowie.

GRAMATYKA

Czasowniki modalne w czasie teraźniejszym

POUVOIR (móc, potrafić)

- je peux
- tu peux
- il/elle/on peut
- nous pouvons
- vous pouvez
- ils/elles peuvent

DEVOIR (musieć)

- je dois
- tu dois
- il/elle/on doit
- nous devons
- vous devez
- ils/elles doivent

VOULOIR (chcieć)

- je veux
- tu veux
- il/elle/on veut
- nous voulons
- vous voulez
- ils/elles veulent

Użycie bezokolicznika po czasownikach modalnych

pouvoir + bezokolicznik (możliwość)

- **Est-ce que je peux prendre le sel ?** – Czy mogę wziąć sól?
- **Nous ne pouvons pas venir.** – Nie możemy przyjść.

devoir + bezokolicznik (konieczność)

- **Je dois partir à 16 heures.** – Muszę wyjść o 16.
- **Qu'est-ce que nous devons faire ?** – Co musimy zrobić?

vouloir + rzeczownik lub bezokolicznik (chęć)

- **Tu veux un café ?** – Chcesz kawę?
- **Vous voulez partir en voyage ?** – Chcecie wyjechać w podróż?

Wyrażenie "vouloir dire" (znaczenie)

- **Qu'est-ce que tu veux dire ?** – Co chcesz powiedzieć?
- **Ça veut dire pouvoir.** – To znaczy „móc".

Zdania warunkowe (si)

présent + présent

- **Si vous voulez une carte de bibliothèque, vous devez remplir un formulaire.**
  Jeśli chcesz kartę biblioteczną, musisz wypełnić formularz.
- **Tu peux prendre ce papier, si tu veux !**
  Możesz wziąć ten papier, jeśli chcesz!

Pytania w stylu pisanym

W stylu pisanym inwersja: **czasownik + podmiot**.

- **Pouvez-vous venir ?** – Czy może Pan/Pani przyjść?
- **Dois-je contacter Paul ?** – Czy powinienem skontaktować się z Paulem?
- **Avez-vous un dictionnaire ?** – Czy ma Pan/Pani słownik?
- **Comment puis-je faire ?** – Jak mogę to zrobić?

💡 **Nie istnieje forma "peux-je"** – zamiast tego używa się **"puis-je"**.

- **Qui dois-je contacter ?** – Kogo mam skontaktować?
- **Où devons-nous aller ?** – Gdzie powinniśmy iść?

Przyimek „sur”

Może oznaczać „o, na temat”

- **Je voudrais des renseignements sur votre association.**
  Chciałbym informacje o Państwa stowarzyszeniu.
- **Il achète un livre sur l'histoire de Paris.**
  Kupuje książkę o historii Paryża.

Złożenia rzeczownikowe

- **une quittance de loyer** – potwierdzenie opłaty czynszu
- **un justificatif de domicile** – dokument potwierdzający adres
- **une carte de bibliothèque** – karta biblioteczna
- **un compte d'épargne** – konto oszczędnościowe
- **une photo d'identité** – zdjęcie do dokumentu

LEKCJA 6

SŁOWNICZEK

LE COUPLE – PARA

🔹 **Jeśli para jest małżeństwem:**

- **le mari** – mąż
- **la femme** – żona

🔹 **Jeśli para nie jest małżeństwem:**

- **le compagnon / la compagne** – partner/partnerka
- **le petit ami / la petite amie** – chłopak/dziewczyna
- **l'ami / l'amie** – przyjaciel/przyjaciółka

🔹 **Czasownik „se marier" (pobrać się, ożenić się, wyjść za mąż):**

- **Se marier → Adrienne et Sébastien vont se marier.**
  (Adrienne i Sébastien wezmą ślub.)
- **Se marier avec → Adrienne va se marier avec Sébastien.**
  (Adrienne poślubi Sébastiena.)
- **Le mariage** → dzień ślubu
- **La robe de mariée** → suknia ślubna
- **Être marié(e)(s)** → być w związku małżeńskim
  - *Les parents d'Adrienne sont mariés. (Rodzice Adrienne są małżeństwem.)*

LE BÉBÉ – DZIECKO

🔹 **Ciąża i poród:**

- **Être enceinte** – być w ciąży
- **Attendre un bébé** – oczekiwać dziecka
- **Avoir un bébé** – mieć dziecko
- **Accoucher** – rodzić
- **L'accouchement** – poród
- **Le médecin accoucheur / la sage-femme** – lekarz położnik / położna
- **Naissance** – narodziny

🔹 **Opieka nad niemowlęciem:**

- **Nourrir le bébé** – karmić dziecko
- **Donner le biberon** – dawać butelkę
- **Changer la couche** – zmieniać pieluchę
- **Mettre le bébé dans le berceau** – położyć dziecko do kołyski
- **Mettre l'enfant dans une poussette –** włożyć dziecko do wózka

---

LE VERBE „GARDER" – CZASOWNIK „GARDER"

Czasownik **garder** ma dwa znaczenia:

1️⃣ **Zachować** (*conserver*)

- *Ils vont garder le chat. (Zachowają kota.)*

2️⃣ **Opiekować się, pilnować** (*prendre soin de, s'occuper de*)

- *Qui va garder les enfants ? (Kto zaopiekuje się dziećmi?)*
- *Les grands-parents vont garder les enfants. (Dziadkowie zajmą się dziećmi.)*

LES CONGÉS – URLOPY

- **Prendre un congé** – wziąć urlop
- **Être en congé / en vacances** – być na urlopie / na wakacjach
- **Reprendre le travail** – wrócić do pracy
- **Congé de maternité** – urlop macierzyński

🔹 *Adrienne va être en congé de maternité un mois avant l'accouchement.*
(Adrienne będzie na urlopie macierzyńskim miesiąc przed porodem.)

QUELQUES ANIMAUX – KILKA ZWIERZĄT

- **un chat** – kot
- **un chien** – pies
- **un poisson rouge** – złota rybka
- **un oiseau** – ptak

LE MARIAGE – MAŁŻEŃSTWO WE FRANCJI

🔹 We Francji ślub cywilny jest obowiązkowy i odbywa się w **mairie** (ratuszu).
🔹 Można również zorganizować ślub religijny, ale nie ma on mocy prawnej.

LE SYSTÈME „DÉBROUILLE" – SYSTEM „RADŹ SOBIE"

🔹 **Se débrouiller** – radzić sobie

- *Je vais me débrouiller ! (Poradzę sobie!)*
- *On va se débrouiller ! (Damy sobie radę!)*

🔹 **Les Français sont les rois du système D.**
(Francuzi są mistrzami systemu „D" – czyli sztuki radzenia sobie.)

GRAMMAIRE

1️⃣LES VERBES PRONOMINAUX AU PRÉSENT *(Czasowniki zwrotne w czasie teraźniejszym)*

S'OCCUPER *(zajmować się czymś)*

✅ **Forma twierdząca:**

- Je **m'occupe**

- Tu **t'occupes**
- Il/elle/on **s'occupe**
- Nous **nous occupons**
- Vous **vous occupez**
- Ils/elles **s'occupent**

❌ **Forma przecząca:**

- Je **ne m'occupe pas**
- Tu **ne t'occupes pas**
- Il/elle/on **ne s'occupe pas**
- Nous **ne nous occupons pas**
- Vous **ne vous occupez pas**
- Ils/elles **ne s'occupent pas**

🔹 **Inne popularne czasowniki zwrotne:**

- **Se lever** (wstawać) – *Je me lève à 7 heures.*
- **Se coucher** (kłaść się spać) – *Je me couche à 23 heures.*
- **Se préparer** (przygotowywać się)
- **S'habiller** (ubierać się)
- **Se raser** (golić się)
- **Se laver** (myć się)

2️⃣ LE FUTUR PROCHE – CZAS BLISKI

✅ **Konstrukcja:**
[czasownik **aller** w czasie teraźniejszym] + [bezokolicznik]

📌 **Przykłady:**

- Je **vais avoir** *(Będę mieć)*
- Tu **vas prendre** *(Weźmiesz)*
- Nous **allons faire** *(Zrobimy)*
- Ils **vont se marier** *(Oni się pobiorą)*

❌ **Forma przecząca:**

- Je **ne vais pas avoir** *(Nie będę mieć)*
- Tu **ne vas pas prendre** *(Nie weźmiesz)*
- Nous **n'allons pas faire** *(Nie zrobimy)*

🔹 **Przykłady użycia futur proche:**

- *Elle va partir en congé de maternité. (Ona wkrótce pójdzie na urlop macierzyński.)*

- *Il va y avoir une réunion. (Będzie spotkanie.)*
- *Ça ne va pas être facile. (To nie będzie łatwe.)*

3️⃣„C'EST TOI QUI...” – „TO TY, KTÓRY...”

🔹 W tej konstrukcji czasownik zgadza się z podmiotem.

📌 **Przykłady:**

- *C'est moi qui **vais** organiser la réunion. (To ja zorganizuję spotkanie.)*
- *C'est toi qui **as** un rendez-vous. (To ty masz spotkanie.)*
- *C'est nous qui **allons** garder le petit. (To my zaopiekujemy się dzieckiem.)*
- *Ce sont eux qui **vont** venir. (To oni przyjdą.)*

4️⃣ADJECTIF + „DE” + INFINITIF *(Przymiotnik + „de” + bezokolicznik)*

📌 **Przykłady:**

- *Ils sont **contents de venir**. (Są zadowoleni, że przyjdą.)*
- *Je suis **ravie de vous rencontrer** ! (Cieszę się, że was spotykam!)*
- *Ça va être **difficile de voyager**. (Będzie trudno podróżować.)*
- *Il est **impossible de réserver** maintenant. (Nie można teraz zarezerwować.)*

LEKCJA 7

SŁOWNICZEK

Części ciała (Le corps)

- **la main** – dłoń
- **la tête** – głowa
- **les épaules** – ramiona
- **le dos** – plecy
- **les fesses** – pośladki
- **le bras** – ramię
- **la poitrine** – klatka piersiowa
- **le ventre** – brzuch
- **la cuisse** – udo

Twarz (Le visage)

- **les cheveux** – włosy
- **les oreilles** – uszy
- **la jambe** – noga
- **un œil / deux yeux** – jedno oko / dwoje oczu
- **le nez** – nos
- **le cou** – szyja
- **la bouche avec les dents** – usta z zębami

Mówienie o zdrowiu (Parler de sa santé)

- **avoir mal à...** – boleć (mieć ból w jakimś miejscu)
  - *J'ai mal à la tête.* – Boli mnie głowa.
  - *Il a mal aux dents.* – Boli go ząb.
  - *Elle a mal au ventre.* – Boli ją brzuch.
- **faire des rêves / rêver (de)** – śnić, marzyć
  - *Je fais de beaux rêves.* – Mam piękne sny.
  - *Il fait des cauchemars.* – Ma koszmary.
- **être allergique à...** – mieć alergię na...
  - *Elle est allergique aux fraises.* – Jest uczulona na truskawki.

Niektóre organy (Quelques organes)

- **le cœur** – serce
- **les poumons** – płuca
- **l'estomac** – żołądek
- **le foie** – wątroba
- **les intestins** – jelita

Niektóre choroby (Quelques petites maladies)

- **avoir un rhume** – mieć katar
- **tousser** – kaszleć
- **avoir le nez qui coule** – mieć cieknący nos
- **avoir la grippe** – mieć grypę
- **avoir de la fièvre** – mieć gorączkę
- **avoir une indigestion** – mieć niestrawność
- **être pâle** – być bladym

Lekarz (Le médecin)

- **ausculter le patient** – osłuchać pacjenta
- **prendre la tension** – mierzyć ciśnienie
- **prescrire des médicaments** – przepisać lekarstwa
- **écrire une ordonnance** – wypisać receptę
- **apporter l'ordonnance à la pharmacie** – zanieść receptę do apteki

Rodzaje leków (Les types de médicaments)

- **un antibiotique** – antybiotyk
- **un remontant** – środek wzmacniający
- **des vitamines** – witaminy
- **un médicament homéopathique** – lek homeopatyczny
- **une pilule contraceptive** – pigułka antykoncepcyjna
- **un comprimé** – tabletka
- **un sirop** – syrop
- **une pommade (une crème)** – maść (krem)

GRAMATYKA

Tryb rozkazujący (L'impératif)

Tryb rozkazujący używany jest do wydawania poleceń, instrukcji lub próśb. Tworzy się go z form czasownika w 2. osobie liczby pojedynczej (*tu*), 1. osobie liczby mnogiej (*nous*) i 2. osobie liczby mnogiej (*vous*), ale bez użycia zaimków osobowych.

Przykłady dla czasowników regularnych

- **PARLER (mówić)**
  - *Parle!* – Mów!
  - *Parlons!* – Mówmy!
  - *Parlez!* – Mówcie!
- **PRENDRE (brać)**
  - *Prends!* – Weź!
  - *Prenons!* – Weźmy!
  - *Prenez!* – Weźcie!
- **ATTENDRE (czekać)**
  - *Attends!* – Czekaj!
  - *Attendons!* – Czekajmy!
  - *Attendez!* – Czekajcie!

Czasowniki nieregularne

- **FAIRE (robić)**
  - *Fais!* – Rób!
  - *Faisons!* – Róbmy!
  - *Faites!* – Róbcie!
- **ÊTRE (być)**
  - *Sois!* – Bądź!
  - *Soyons!* – Bądźmy!
  - *Soyez!* – Bądźcie!

- **AVOIR (mieć)**
    - *Aie!* – Miej!
    - *Ayons!* – Miejmy!
    - *Ayez!* – Miejcie!
- **ALLER (iść, jechać)**
    - *Va!* – Idź!
    - *Allons!* – Chodźmy!
    - *Allez!* – Idźcie!

Forma przecząca w trybie rozkazującym

Przeczenie w imperatywie tworzymy poprzez dodanie *ne... pas* przed i po czasowniku.

- *Ne fais pas ça!* – Nie rób tego!
- *Ne prenez pas ce livre!* – Nie bierzcie tej książki!

Zaimek akcentowany (Les pronoms toniques)

Zaimki akcentowane służą do podkreślenia osoby lub połączenia z przyimkiem:

- **moi** – ja
- **toi** – ty
- **lui** – on
- **elle** – ona
- **nous** – my
- **vous** – wy
- **eux** – oni
- **elles** – one

Przykłady użycia

- *C'est à moi!* – To moje!
- *C'est lui qui fait le travail.* – To on wykonuje pracę.
- *Viens avec nous!* – Chodź z nami!

Tworzenie przysłówków (L'adverbe)

Przysłówki zazwyczaj tworzy się poprzez dodanie końcówki -*ment* do formy żeńskiej przymiotnika.

- **lent (wolny) → lentement (powoli)**
- **rapide (szybki) → rapidement (szybko)**

Przysłówki zazwyczaj stoją po czasowniku:

- *Elle parle lentement.* – Ona mówi powoli.
- *Il comprend vite.* – On szybko rozumie.

Wyrażenia pytające: „Qu'est-ce qui... ?"

- **Qu'est-ce qui ne va pas ?** – Co się dzieje?
- **Qu'est-ce qui se passe ?** – Co się stało?
- **Qu'est-ce qui pose problème ?** – Co stanowi problem?

Wyrażanie ilości (Les quantités)

Do wyrażenia nieokreślonej ilości używa się:

- **du** (dla rodzaju męskiego) → *Je mange du pain.* – Jem chleb.
- **de la** (dla rodzaju żeńskiego) → *Elle boit de la soupe.* – Ona pije zupę.
- **de l'** (przed samogłoską) → *Il achète de l'aspirine.* – On kupuje aspirynę.

W zaprzeczeniach zawsze używa się *pas de*:

- *Elle ne mange pas de pain.* – Ona nie je chleba.
- *Il ne boit pas d'eau.* – On nie pije wody.

LEKCJA 8

SŁOWNICZEK

Les vêtements – Ubrania

- **un tailleur** – kostium damski
- **une jupe** – spódnica
- **un pantalon** – spodnie
- **une veste** – marynarka, kurtka
- **une chemise** – koszula
- **un manteau** – płaszcz
- **une robe** – sukienka
- **une cravate** – krawat
- **un haut** – bluzka/top
- **un t-shirt** – koszulka
- **un costume** – garnitur

- **un parka** – parka
- **des chaussures** – buty
- **des bottes** – kozaki
- **des baskets** – trampki, adidasy

Comment tu t'habilles ce soir ? – Jak się ubierzesz dziś wieczorem?

✅ **Je vais mettre une jupe noire et un haut rouge.** – Założę czarną spódnicę i czerwoną bluzkę.
✅ **Julie est toujours en pantalon.** – Julie zawsze nosi spodnie.

Un peu de description physique – Opis wyglądu

- **être grand(e)/petit(e)** – być wysokim/niskim
- **être maigre/mince/rond(e)/gros(se)** – być chudym/szczupłym/okrągłym/grubym
- **être costaud** – być dobrze zbudowanym
- **Elle est mignonne/jolie/belle.** – Ona jest urocza/ładna/piękna.
- **Il est beau.** – On jest przystojny.

✅ **Les cheveux (włosy)**:

- **blonds, châtains, bruns, roux, noirs, blancs** – blond, kasztanowe, brązowe, rude, czarne, białe
- **Il/elle a les cheveux courts/longs.** – On/ona ma krótkie/długie włosy.
- **Il/elle a les cheveux raides/bouclés/frisés.** – On/ona ma proste/falowane/kręcone włosy.
- **Il/elle est brun(e)/blond(e)/roux(rousse).** – On/ona jest brunetem/blondynem/rudym.

✅ **Les yeux (oczy)**:

- **bleus, gris, verts, noirs, bruns, noisette** – niebieskie, szare, zielone, czarne, brązowe, piwne

---

La communication – Komunikacja

- **Je parle avec mes amis.** – Rozmawiam z moimi przyjaciółmi.
- **Louise raconte sa soirée à Thomas.** – Louise opowiada Thomasowi o swoim wieczorze.
- **Il pose des questions à Louise.** – On zadaje Louise pytania.
- **Nous aimons bavarder.** – Lubimy gadać.

- **Nous discutons souvent de politique.** – Często dyskutujemy o polityce.
- **Boniface a téléphoné à Virginie pour l'inviter.** – Boniface zadzwonił do Virginie, aby ją zaprosić.
- **Elle a accepté, elle n'a pas refusé.** – Ona się zgodziła, nie odmówiła.

GRAMATYKA

Le passé composé des verbes réguliers – Czas przeszły passé composé dla czasowników regularnych

🔹 **Tworzenie passé composé**
Avoir (odmiana w czasie teraźniejszym) + participe passé (imiesłów przeszły)

✅ **PARLER (mówić)**

- J'ai parlé – Mówiłem/mówiłam
- Tu as parlé – Mówiłeś/mówiłaś
- Il/elle/on a parlé – On/ona/mówiło
- Nous avons parlé – Mówiliśmy/mówiłyśmy
- Vous avez parlé – Mówiliście/mówiłyście
- Ils/elles ont parlé – Oni/one mówili/mówiły

🔹 **Zdania przeczące**

- Je **n'ai pas parlé** – Nie mówiłem/mówiłam
- Tu **n'as pas parlé** – Nie mówiłeś/mówiłaś
- Nous **n'avons pas parlé** – Nie mówiliśmy/mówiłyśmy

✅ **Inne czasowniki regularne**

- **MANGER** – J'ai mangé (zjadłem), Je n'ai pas mangé (nie zjadłem)
- **REGARDER** – J'ai regardé (oglądałem), Je n'ai pas regardé (nie oglądałem)
- **ÉCOUTER** – J'ai écouté (słuchałem), Je n'ai pas écouté (nie słuchałem)

L'usage du passé composé – Zastosowanie passé composé

➡ **Szereg wydarzeń w przeszłości**

- *Mardi dernier, j'ai déjeuné rapidement, j'ai travaillé, puis j'ai téléphoné à un client.* (W zeszły wtorek szybko zjadłem lunch, pracowałem, potem zadzwoniłem do klienta.)

➡ **Zdarzenia jednorazowe lub dokładnie określone w czasie**

- *Hier, il a dîné à la maison.* – Wczoraj zjadł kolację w domu.

🔹 **Miejsce przysłówków w passé composé**
Przysłówki krótkie i często używane (bien, mal, beaucoup, peu) stoją **pomiędzy avoir a participe passé**:

- J'ai **bien** mangé. – Dobrze zjadłem.
- Il a **mal** parlé. – Źle mówił.

Dłuższe przysłówki zwykle stoją po imiesłowie:

- Ils ont parlé **lentement**. – Mówili powoli.

Le verbe passer (1) – Czasownik „passer"

🔹 **Passer du temps** – Spędzać czas

- *Tu as passé de bonnes vacances ?* – Czy spędziłeś udane wakacje?
- *Il a passé la soirée à lire.* – Spędził wieczór na czytaniu.

❌ Nie mówimy: *J'ai passé la soirée lisant.*

La forme négative (przypomnienie) – Forma przecząca

❌ un, une, des, du, de la, de l' → pas de (d')

- *Il a essayé un pantalon. → Il n'a pas essayé de pantalon.*
- *J'ai trouvé des vêtements. → Je n'ai pas trouvé de vêtements.*

Tout = Très – „Tout" jako „bardzo"

- *Nicolas est tout petit.* – Nicolas jest bardzo mały.
- *Il a les cheveux tout bouclés.* – Ma bardzo kręcone włosy.
- *Elle est toute bronzée.* – Jest cała opalona.

LEKCJA 9

SŁOWNICZEK

TÂCHES DOMESTIQUES – PRACE DOMOWE

- **faire le ménage** – sprzątać
    - **faire la vaisselle** – zmywać naczynia
    - **faire les vitres** – myć okna
    - **faire les lits** – ścielić łóżka
    - **faire la lessive** – robić pranie
    - **faire le repassage** – prasować
    - **passer l'aspirateur** – odkurzać
    - **repasser une chemise avec un fer à repasser** – prasować koszulę żelazkiem
    - **ranger sa chambre** – sprzątać swój pokój
    - **faire du bricolage** – majsterkować
    - **changer une ampoule** – zmieniać żarówkę
    - **fixer un tableau au mur** – przywieszać obraz na ścianie
    - **monter une étagère** – składać półkę
- **faire les courses** – robić zakupy
- **faire la cuisine** – gotować
    - **préparer le repas** – przygotowywać posiłek
    - **mettre la table** – nakrywać do stołu
    - **débarrasser la table** – sprzątać ze stołu

QUELQUES PRODUITS MÉNAGERS – ŚRODKI CZYSTOŚCI

- **un escabeau** – drabinka
- **un chiffon** – ścierka
- **un torchon** – ręcznik kuchenny
- **de la lessive** – proszek/płyn do prania
- **des produits de nettoyage** – środki czyszczące
- **une éponge** – gąbka
- **un aspirateur** – odkurzacz
- **une serpillière** – mop

QUELQUES OBJETS DE TOILETTE – PRZEDMIOTY TOALETOWE

- **prendre une douche** – brać prysznic
- **du savon** – mydło
- **du shampooing** – szampon

- **un gant de toilette** – myjka do ciała
- **une serviette de toilette** – ręcznik kąpielowy
- **se raser avec un rasoir et de la mousse à raser** – golić się maszynką i pianką do golenia
- **se coiffer avec un peigne et une brosse** – czesać się grzebieniem i szczotką

CIVILISATION – CYWILIZACJA

LES TYPES DE MAGASINS – RODZAJE SKLEPÓW

- **Les petits commerces – Małe sklepy**
    - **une boulangerie** – piekarnia
    - **une boucherie** – rzeźnik
    - **une poissonnerie** – sklep rybny
    - **une fromagerie** – sklep z serami
    - **un marchand de fruits et légumes** – sprzedawca owoców i warzyw
    - **une droguerie** – drogeria (z mydłem, detergentami, narzędziami kuchennymi itp.)
- **Les grandes surfaces – Duże sklepy**
    - **Auchan, Carrefour** – hipermarkety
    - Sprzedają wszystko: **żywność, narzędzia, chemię, książki, ubrania, bieliznę, sprzęty kuchenne**.
- **Les grands magasins – Domy towarowe**
    - Znajdują się w centrach miast
    - Sprzedają **odzież, bieliznę, perfumy, meble** (np. Galeries Lafayette, Le Printemps).

GRAMATYKA

LE PASSÉ COMPOSÉ DES VERBES IRRÉGULIERS – CZAS PRZESZŁY PASSÉ COMPOSÉ CZASOWNIKÓW NIEREGULARNYCH

Podobnie jak w przypadku czasowników regularnych, **passé composé** tworzymy za pomocą **avoir w czasie teraźniejszym + participe passé**, ale niektóre czasowniki mają nieregularną formę imiesłowu.

Exemples – Przykłady:

Infinitif	Passé Composé
FAIRE (robić)	J'ai fait

PRENDRE (brać)	J'ai pris
VOIR (widzieć)	J'ai vu
FINIR (kończyć)	J'ai fini
POUVOIR (móc)	J'ai pu
DEVOIR (musieć)	J'ai dû
VOULOIR (chcieć)	J'ai voulu
RECEVOIR (otrzymywać)	J'ai reçu
LIRE (czytać)	J'ai lu
DIRE (mówić)	J'ai dit
COMPRENDRE (rozumieć)	J'ai compris
APPRENDRE (uczyć się)	J'ai appris
ÊTRE (być)	J'ai été
METTRE (kłaść)	J'ai mis
OUVRIR (otwierać)	J'ai ouvert
DÉCOUVRIR (odkrywać)	J'ai découvert

DÉJÀ / TOUJOURS + PASSÉ COMPOSÉ

- **Tu as déjà visité le musée d'Orsay ?** – Czy już zwiedziłeś muzeum Orsay?
  - **Non, je n'ai pas encore visité ce musée.** – Nie, jeszcze go nie zwiedziłem.
  - **Non, je n'ai jamais visité ce musée.** – Nie, nigdy go nie zwiedziłem.
- **Elle a toujours travaillé.** – Ona zawsze pracowała (bez przerw).
- **Il a toujours habité à Lyon.** – On zawsze mieszkał w Lyonie (bez przerw).

LE GÉRONDIF – IMIESŁÓW WSPÓŁCZESNY

Tworzenie:
Participe présent = forma **nous** w czasie teraźniejszym + **-ant**

Infinitif	Nous (présent)	Participe présent

PRENDRE (brać)	nous prenons	en prenant
FAIRE (robić)	nous faisons	en faisant
ALLER (iść)	nous allons	en allant
ÊTRE (być)	-	en étant
AVOIR (mieć)	-	en ayant

Zastosowanie:

- **Sposób wykonania czynności:**
  - *Elle est tombée en faisant le ménage.* – Upadła, sprzątając.
- **Dwie czynności jednoczesne:**
  - *J'ai rencontré un ami en partant au travail.* – Spotkałem przyjaciela, idąc do pracy.

OUI / SI

- **Si** używamy jako pozytywnej odpowiedzi na pytanie w przeczeniu.
  - *Vous êtes français ?* – **Oui, je suis français.**
  - *Vous n'êtes pas français ?* – **Si, je suis français !**

TROP / PAS ASSEZ + ADJECTIF

- **Trop + przymiotnik** – za bardzo
  - *Elle est trop fatiguée pour sortir.* – Jest zbyt zmęczona, żeby wyjść.
- **Pas assez + przymiotnik** – niewystarczająco
  - *Il n'est pas assez intelligent pour comprendre.* – Nie jest wystarczająco inteligentny, żeby zrozumieć.

LEKCJA 10

SŁOWNICZEK

Le patrimoine (dziedzictwo kulturowe)

- *Le patrimoine* odnosi się do dóbr kulturowych, takich jak zabytki, tradycje i elementy kulturowe, które są chronione i zachowywane przez społeczeństwo. Przykładem jest

wino i gastronomia we Francji. W ramach *Journées du patrimoine* (Dni Dziedzictwa), zabytki są otwarte dla publiczności za darmo.

La campagne française (wiejska Francja)

- *La campagne* oznacza obszary wiejskie, które charakteryzują się malowniczymi krajobrazami, starymi wioskami i tradycyjnymi budynkami.

REVENIR, RETOURNER, RENTRER

- **Revenir**: oznacza powrót do miejsca, z którego się wyszło. Przykład: *Je reviens à Paris* (Wracam do Paryża).
- **Retourner**: oznacza powrót do miejsca, do którego się kiedyś udało. Przykład: *Je retourne à Versailles* (Wracam do Wersalu).
- **Rentrer**: oznacza wrócić do domu lub jakiegoś pomieszczenia. Przykład: *À quelle heure tu rentres ce soir?* (O której godzinie wracasz dzisiaj wieczorem?)

Quelques expressions familières (kilka wyrażeń potocznych)

- *Tomber sur* – spotkać kogoś lub coś przypadkowo. Przykład: *Hier, dans la rue, je suis tombé sur Florence* (Wczoraj na ulicy spotkałem Florence).
- *Se régaler* – cieszyć się czymś, mieć przyjemność z jedzenia lub robienia czegoś. Przykład: *Nous nous sommes régalés!* (Bawiliśmy się świetnie!).

Les monuments historiques (zabytki historyczne)

- *Une église romane* – kościół romański
- *Une cathédrale gothique* – katedra gotycka
- *Un château médiéval* – zamek średniowieczny

Le vocabulaire du vin (słownictwo związane z winem)

- *Le domaine* – winnica
- *Les vendanges* – zbiór winogron
- *Une dégustation* – degustacja
- *Les tonneaux* – beczki na wino

L'art du vin (sztuka wina)

- Francja produkuje wino w różnych regionach, takich jak Bordeaux, Burgundia, Szampania, Alzacja. Każdy region ma swoje charakterystyczne wino.

Les villages de France (wioski we Francji)

- W Francji jest wiele małych, malowniczych wiosek, często o liczbie mieszkańców poniżej 2000 osób. To wielka przyjemność zwiedzać te wioski.

GRAMATYKA

Le passé composé des verbes avec être (czas przeszły z czasownikami używającymi "être")

Niektóre czasowniki w passé composé łączą się z "être" zamiast z "avoir". Przykłady to:

- *Aller* (iść) – *Je suis allé(e)* (Poszedłem/Poszłam)
- *Venir* (przyjść) – *Je suis venu(e)* (Przyszedłem/Przyszłam)
- *Partir* (wyjść) – *Je suis parti(e)* (Wyszedłem/Wyszłam)
- *Descendre* (zejść) – *Je suis descendu(e)* (Zszedłem/Zeszłam)
- *Rentrer* (wrócić) – *Je suis rentré(e)* (Wróciłem/Wróciłam)

Formy afirmatywne i negatywne (affirmative and negative forms):

- **Afirmatywne**:
  - *Je suis allé(e)* (Poszedłem/Poszłam)
  - *Nous sommes allés* (Poszliśmy)
- **Negatywne**:
  - *Je ne suis pas allé(e)* (Nie poszedłem/nie poszłam)
  - *Nous ne sommes pas allés* (Nie poszliśmy)

L'accord du participe passé (zgodność imiesłowu przeszłego)

W przypadku czasowników łączących się z "être", imiesłów przeszły zgadza się w rodzaju i liczbie z podmiotem:

- *Anne est allée* (Anne poszła) – rodzaj żeński
- *Paul et moi, on est allés* (Paul i ja poszliśmy) – rodzaj męski

Le verbe "passer" (czasownik "passer")

Czasownik *passer* oznacza także "przechodzić", ale w kontekście podróży może również łączyć się z "être". Przykład: *Nous sommes passés par Rennes* (Przeszliśmy przez Rennes).

La datation (datowanie)

- *Une ville du XVIII siècle* – Miasto z XVIII wieku
- *Un film de 1975* – Film z 1975 roku

LEKCJA 11

SŁOWNICZEK

UN APPARTEMENT (mieszkanie):

- un studio – kawalerka
- un deux-pièces – mieszkanie 2-pokojowe
- un trois-pièces – mieszkanie 3-pokojowe
- une entrée – przedpokój
- une salle de séjour – salon
- une chambre – sypialnia
- une cuisine – kuchnia
- une salle de bains – łazienka
- des toilettes / des WC – toaleta

DANS LA CUISINE (w kuchni):

- un placard – szafka
- une cuisinière – kuchenka
- un réfrigérateur / un frigo – lodówka
- un lave-vaisselle – zmywarka
- un lave-linge – pralka

DANS LA SALLE DE BAINS (w łazience):

- une baignoire – wanna
- une douche – prysznic
- un lavabo – umywalka
- un miroir – lustro

DÉCRIRE L'APPARTEMENT (opis mieszkania):

- L'appartement est situé – Mieszkanie jest usytuowane
- au centre-ville – w centrum miasta
- à la périphérie – na przedmieściach
- Il est bien/mal situé – Jest dobrze/źle usytuowane
- Il est clair/lumineux/sombre – Jest jasne/świetliste/ciemne
- Il est propre/sale – Jest czyste/brudne
- Il est en bon état/en mauvais état – Jest w dobrym/złym stanie
- Il est calme/bruyant – Jest ciche/głośne
- Il est grand/immense/petit/tout petit/minuscule – Jest duże/ogromne/małe/bardzo małe/mikroskopijne

UNE EXPRESSION IDIOMATIQUE (wyrażenie idiomatyczne):

- passer un coup de fil – zadzwonić do kogoś
- recevoir un coup de fil – otrzymać telefon

LES PETITS PROBLÈMES (małe problemy):

- Les robinets fuient – Krany przeciekają
- Il y a une fuite d'eau – Jest wyciek wody
- Il y a des trous dans le mur – Są dziury w ścianie
- Il faut repeindre les murs – Trzeba pomalować ściany
- Une fenêtre est cassée – Okno jest zepsute
- Une porte ferme mal – Drzwi źle się zamykają
- Le loyer est hors de prix – Czynsz jest niezwykle drogi

LOUER UN APPARTEMENT (wynajmować mieszkanie):

- Le propriétaire loue un appartement – Właściciel wynajmuje mieszkanie
- Le locataire loue un appartement – Najemca wynajmuje mieszkanie
- Le locataire paye un loyer – Najemca płaci czynsz
- un contrat de location – umowa najmu
- une caution – kaucja (miesięczny depozyt)
- Les frais d'agence – opłaty za pośrednictwo agencji nieruchomości

CIVILISATION (cywilizacja):

- 64% (około 64%) Francuzów jest właścicielami swojego mieszkania, szczególnie na terenach wiejskich.
- W celu wynajęcia, sprzedaży lub zakupu nieruchomości można skorzystać z agencji nieruchomości lub dokonać transakcji bez pośredników.

GRAMATYKA

IL FAUT (trzeba):

- Il faut oznacza, że coś jest konieczne lub niezbędne.
- Il faut + rzeczownik lub czasownik:
  - Il faut un peu de lumière – Potrzebne jest trochę światła.
  - Il faut des tomates – Potrzebne są pomidory.
  - Il faut repeindre l'appartement – Trzeba pomalować mieszkanie.
  - Pour bien parler français, il faut connaître la grammaire – Aby dobrze mówić po francusku, trzeba znać gramatykę.

AVOIR NOM SANS ARTICLE (mieć rzeczownik bez rodzajnika):

- Wyrażenia takie jak avoir envie de (mieć ochotę na), avoir besoin de (potrzebować) nie używają rodzajnika:
  - J'ai besoin d'argent – Potrzebuję pieniędzy.
  - Il a besoin de se reposer – On potrzebuje odpoczynku.
  - Nous avons envie d'une bonne soupe – Mamy ochotę na dobrą zupę.

LES INDÉFINIS (nieokreślone):

- plusieurs – kilka
- quelques – kilka
- un certain nombre de – pewna liczba
  - Je peux vous poser quelques questions? – Czy mogę zadać kilka pytań?
  - Elle utilise plusieurs dictionnaires – Ona używa kilku słowników.

Tout le... / toute la... / tous les... / toutes les...

- Tout le monde sait que... – Wszyscy wiedzą, że...
- Ils ont invité tous les garçons et toutes les filles – Oni zaprosili wszystkich chłopców i wszystkie dziewczyny.

LA PLACE DE L'ADJECTIF (miejsce przymiotnika):

- Zwykle przymiotnik stawia się po rzeczowniku:
  - une maison confortable – wygodny dom

    - un appartement sale – brudne mieszkanie
- Niektóre przymiotniki, szczególnie te krótkie i bardzo używane, umieszczają się przed rzeczownikiem:
    - un petit appartement – małe mieszkanie
    - un beau château – piękny zamek
- W liczbie mnogiej, w mowie formalnej, przymiotnik przed rzeczownikiem nie przyjmuje formy beaux (zamiast des beaux châteaux, używa się de beaux châteaux).

LE PLURIEL (liczba mnoga):
- Zwykłe przymiotniki w liczbie mnogiej:
    - une maison ancienne – stary dom
    - des maisons anciennes – stare domy
- Niekiedy nieregularne formy liczby mnogiej:
    - un château ancien – stary zamek
    - des châteaux anciens – stare zamki

DES ADJECTIFS IRRÉGULIERS (nieregularne przymiotniki):
- beau(x)/bel(le)s – piękny/a
    - un beau livre – piękna książka
- nouveau(x)/nouvelle(s) – nowy/a
    - de nouvelles aventures – nowe przygody
- vieux/vieille(s) – stary/a
    - un vieux monsieur – stary pan

NOM + INFINITIF (rzeczownik + bezokolicznik):
- une maison à vendre – dom na sprzedaż
- un appartement à louer – mieszkanie do wynajęcia
- des travaux à faire – prace do wykonania
- une voiture à réparer – samochód do naprawy

LEKCJA 12

SŁOWNICZEK

EN VILLE
- une rue – ulica
- une avenue – aleja
- un rond-point – rondo
- une place – plac
- un carrefour – skrzyżowanie
- un feu rouge – czerwone światło

LES DIRECTIONS ET LES DISTANCES
- à gauche – w lewo

- tout droit – prosto
- à droite – w prawo
- Les verbes:
  - aller – iść
  - prendre – brać
  - faire – robić
  - voir – widzieć
  - tourner – skręcać
  - traverser – przechodzić przez (np. ulicę)
- Exemple: "Vous faites 500 mètres à pied et vous tournez à droite." – Idziesz 500 metrów pieszo, a potem skręcasz w prawo.

LA LOCALISATION

- contre – przy, w kontakcie z (np. przy ścianie)
- par – przez, przejść przez
- loin de – daleko od
- tout près de – bardzo blisko
- à côté de – obok
- au fond de – na końcu (np. w pokoju)
- autour de – wokół
- devant – przed
- derrière – za
- en face de – naprzeciwko
- au milieu de – w środku

QUELQUES MEUBLES ET BIBELOTS

- un bibelot – ozdoba, bibelot
- un vase – wazon
- un cadre de photo – ramka na zdjęcia
- une étagère – półka
- une armoire – szafa
- une pauvreté – ubóstwo

AU MUR

- un tableau – obraz
- une photo – zdjęcie
- une affiche – plakat
- une carte postale – pocztówka
- une lampe – lampa

L'EXPRESSION « À PIED »

- "Vous êtes à pied ?" – Jesteś pieszo?
- "Non, je suis en voiture." – Nie, jestem samochodem.
- Exemple: "Il est allé au bureau à pied." – Poszedł do biura pieszo.

L'EXPRESSION « PAR TERRE »

- Par terre oznacza na ziemi. W języku francuskim jest to bardziej powszechne niż "sur le sol."

- Exemple: "Le carton est par terre." – Karton leży na ziemi.

CIVILISATION – LES MARCHÉS AUX PUCES

- les marchés aux puces – targi staroci
- une brocante – wyprzedaż rzeczy używanych

GRAMMAIRE

LES PREPOSITIONS + VILLES ET PAYS

- À – używa się do nazw miast: "Il habite à Paris."
- EN – używa się przed nazwami krajów żeńskimi lub zaczynającymi się na samogłoskę: "Elle vit en France."
- AU(X) – używa się przed nazwami krajów męskimi: "Il va au Danemark."
- SUR – na, po powierzchni: "Le verre est sur la table."
- SOUS – pod: "Le chat est sous la table."
- DE – oznacza pochodzenie lub pochodzenie z: "Ce vase vient du marché aux puces."

D'AUTRES PREPOSITIONS DE LIEU

- DANS – w (przestrzeni zamkniętej): "Le papier est dans mon sac."
- CHEZ – u kogoś: "Je suis chez Anne."

LES VERBES PRONOMINAUX À SENS PASSIF

- Ça se met où ? – Gdzie to się kładzie?
- Où se trouve la gare ? – Gdzie znajduje się dworzec?

ÊTRE EN TRAIN DE + INFINITIF

- Jest to wyrażenie w czasie teraźniejszym, które podkreśla trwającą akcję.
- Exemple: "Je suis en train de lire un roman de Tolstoi." – Właśnie czytam powieść Tołs

LEKCJA 13

SŁOWNICZEK

VOCABULAIRE

L'ORGANISATION D'UNE RÉUNION

- **Avant une réunion** – przed spotkaniem
    - **ordre du jour** – porządek obrad
    - **convocation** – zaproszenie na spotkanie
    - **confirmer la participation** – potwierdzenie uczestnictwa
    - **réserver une salle de conférences** – zarezerwować salę konferencyjną
    - **Wi-Fi** – Wi-Fi
    - **avancer (reporter/repousser)** – przesunąć spotkanie

- **Pendant la réunion** – podczas spotkania
    - **prendre des notes** – robić notatki
    - **compte rendu** / **rapport** – protokół/raport
    - **note de service** – notatka służbowa
    - **par mail (par courriel)** – przez e-mail

Types de documents professionnels

- **un tableau** – tabela
- **un graphique** – wykres
- **un contrat** – umowa

LES PRÉSENTATIONS AU BUREAU

- **Je vous présente Viviane Hulot, mon assistante** – Przedstawiam Państwu Viviane Hulot, moją asystentkę.
- **Viviane Hulot, mon assistante** – Viviane Hulot, moja asystentka.

LES LIEUX DE TRAVAIL

- **un bureau** – biuro
- **une usine** – fabryka
- **un cabinet** – gabinet (np. lekarza, prawnika)
- **un magasin/une boutique** – sklep

L'ENTREPRISE

- **des concurrents** – konkurenci
- **des fournisseurs** – dostawcy

LE VERBE « S'APPELER »

- **Comment vous appelez-vous ?** – Jak się Pan/Pani nazywa?
- **Je m'appelle Victor Chan.** – Nazywam się Victor Chan.
- **Comment s'appelle-t-elle ?** – Jak ona się nazywa?
- **Elle s'appelle Lise.** – Ona nazywa się Lise.

BIEN POUR VÉRIFIER

- **Vous êtes bien le responsable clientèle ?** – Czy jest Pan odpowiedzialny za obsługę klienta?
- **Elle travaille bien à Limoges ?** – Czy ona rzeczywiście pracuje w Limoges?

CIVILISATION

- W wielu francuskich firmach organizuje się liczne spotkania. Niektórzy uważają, że jest ich za dużo i mówi się o „réunionite", czyli „chorobie spotkaniowej".

- W kulturze francuskiej jest duża potrzeba dyskutowania, przekonywania się nawzajem przed podjęciem działań, co może zająć dużo czasu.
- Termin **accord** (zgoda) jest preferowany w stosunku do **consensus** (kompromis), ponieważ konsensus może mieć negatywne konotacje.

GRAMMAIRE

LES PRONOMS PERSONNELS COMPLÉMENTS (INDIRECTS)

- me, te, lui, nous, vous, leur – zaimki dopełnienia (pośrednie)
- ME, TE, NOUS, VOUS
  - Exemple: "Il me demande une adresse." – On mnie pyta o adres.
  - Exemple: "Je vais vous expliquer la situation." – Wyjaśnię Państwu sytuację.
- LUI (masculin/féminin singulier) – dla osoby w liczbie pojedynczej
  - Exemple: "Je lui ai demandé une adresse." – Zapytałem go (ją) o adres.
- LEUR (masculin/féminin pluriel) – dla osób w liczbie mnogiej
  - Exemple: "Je leur ai demandé un renseignement." – Zapytałem ich o informację.

LES VERBES « INDIRECTS »

- Verby z prepozycją, które wymagają wskazania osoby (np. parier, dire, expliquer, écrire, envoyer, téléphoner, donner, sourire, offrir, demander, répondre, proposer).

LA CONSTRUCTION DES ADVERBES

- Aby utworzyć przysłówek, bierze się formę przymiotnika w rodzaju żeńskim i dodaje końcówkę -ment.
  - Exemples:
    - seul (seule) → seulement (tylko)
    - lent (lente) → lentement (powoli)
    - général (générale) → généralement (zwykle)
    - heureux (heureuse) → heureusement (na szczęście)
- Przysłówki z końcówką -ment:
  - rapide → rapidement (szybko)
  - confortable → confortablement (wygodnie)
  - simple → simplement (prosto)
- Istnieją wyjątki, gdzie przysłówek powstaje bez zmiany formy przymiotnika:
  - poli → poliment (grzecznie)
  - vrai → vraiment (naprawdę)
  - absolu → absolument (absolutnie)
- Dla przymiotników kończących się na -ent lub -ant końcówka przysłówka to -emment lub -amment:
  - évident → évidemment (oczywiście)
  - apparent → apparemment (najwyraźniej)
  - récent → récemment (ostatnio)
  - constant → constamment (nieprzerwanie)

    - courant → couramment (płynnie)
    - élégant → élégamment (elegancko)
- Lent ma regularny przysłówek: lentement (powoli).

LEKCJA 14

SŁOWNICZEK

Les personnes (Ludzie)

- **J'aime bien Lucien** (lubię Luciena) - wyrażenie ogólne, mniej intensywne.
- **J'aime beaucoup Lucien** (bardzo lubię Luciena) - mocniejsze wyrażenie pozytywnego uczucia.
- **J'aime Lucien** (kocham Luciena) - silne, bezpośrednie uczucie.
- **Je n'aime pas Joël** (nie lubię Joëla) - wyrażenie braku sympatii.
- **Je déteste Joël** (nienawidzę Joëla) - silna forma niechęci.

Remarque: *Le verbe aimer* (kochać, lubić) jest używany do wyrażania przywiązania do osoby. W pojedynczym użyciu oznacza silne uczucie, a w połączeniu z "bien" lub "beaucoup" zmienia intensywność.

- **Je t'aime** (kocham cię) - wyrażenie miłości.

Les choses (Rzeczy)

- **Quel sport est-ce que vous préférez?** (Jaki sport pan/pani preferuje?)
- **J'aime bien le basket** (lubię koszykówkę)
- **J'aime beaucoup le football** (bardzo lubię piłkę nożną)
- **J'adore le rugby** (uwielbiam rugby)
- **Je n'aime pas le ski** (nie lubię narciarstwa)
- **Je déteste le vélo** (nienawidzę jazdy na rowerze)
- **J'ai horreur de la natation** (brzydzę się pływaniem)
- **Je préfère les sports d'équipe** (wolę sporty drużynowe)

Remarque: Zwykle używa się *l'article défini* (rodzajnik określony) z czasownikami *aimer*, *adorer*, *détester*.

Les étapes d'une relation (Etapy relacji)

1. **Boniface rencontre Virginie à l'université.** (Boniface spotyka Virginie na uniwersytecie.)
2. **Virginie plaît à Boniface. Il est attiré par elle.** (Virginie podoba się Boniface'owi. Jest nią zauroczony.)
3. **Elle le trouve joli et sympa.** (Uważa go za ładnego i miłego.)
4. **Virginie commence à s'intéresser à Boniface.** (Virginie zaczyna się interesować Boniface'em.)

À propos de quelqu'un (O kimś)

- **Hugo est sympathique** (Hugo jest sympatyczny).
- **Alexandre est curieux, étrange, bizarre.** (Alexandre jest ciekawski, dziwny, dziwaczny).
- **Franck est toujours de bonne humeur.** (Franck jest zawsze w dobrym humorze).
- **Paul est quelqu'un de timide.** (Paul jest osobą nieśmiałą).

Remarque: W takich wyrażeniach *l'adjectif* (przymiotnik) jest zwykle w formie męskiej.

ÊTRE / AVOIR L'AIR + ADJECTIF

- **Il est timide** (On jest nieśmiały) - pewność co do charakteru osoby.
- **Il a l'air timide** (On wydaje się nieśmiały) - wrażenie, które może nie być prawdziwe.

La personnalité (Osobowość)

- **gentil(le)** (miły/miła) - **méchant(e)** (zły/zła)
- **réservé(e)** (zamknięty/a) - **timide** (nieśmiały/a)
- **extraverti(e)** (ekstrawertyczny/a) - **sociable** (towarzyski/a)
- **modeste** (skromny/a) - **arrogant(e)** (arogancki/a)
- **intelligent(e)** (inteligentny/a) - **stupide** (głupi/a)
- **sensible** (wrażliwy/a) - **froid(e)** (zimny/a, obojętny/a)
- **honnête** (uczciwy/a) - **malhonnête** (nieuczciwy/a)

Civilisation (Cywilizacja)

- **Les Français ont la réputation d'être arrogants.** (Francuzi mają reputację ludzi aroganckich).

- **L'art de la parole, de la conversation est apprécié.** (Sztuka mowy, rozmowy jest ceniona).

GRAMATYKA

Les pronoms personnels compléments (Les pronoms directs)

(Zaimek osobowy w funkcji dopełnienia bliższego)

- **ME, TE, LE, LA, NOUS, VOUS, LES**
  - **Je regarde Luc. → Je le regarde** (Patrzę na Luciena → Patrzę na niego).
  - **Je regarde la télévision. → Je la regarde** (Patrzę na telewizję → Patrzę na nią).
  - **Je regarde Anne et Luc. → Je les regarde** (Patrzę na Anne i Luciena → Patrzę na nich).
- *L* (zamiast "le" i "la") używamy przed samogłoską (np. **Je l'aime** - Kocham go/ ją).

Les verbes directs (Czasowniki z dopełnieniem bez przyimka)

- Czasowniki *directs* to te, które nie wymagają przyimka (np. **voir**, **aimer**, **écouter**, **regarder**).

C'est quelqu'un de + adjectif

- **Paul est quelqu'un de timide.** (Paul jest osobą nieśmiałą).
- **Anne est quelqu'un de généreux.** (Anne jest osobą hojną).

Le féminin des adjectifs (Rodzaj żeński przymiotników)

- **vif → vive** (żwawy → żywiołowy)
- **actif → active** (aktywny → aktywna)
- **curieux → curieuse** (ciekawski → ciekawska)

Savoir vs Connaître

- **SAVOIR** (umieć) → **Je sais nager.** (Umiem pływać).
- **CONNAÎTRE** (znać) → **Je connais la Provence.** (Znam Prowansję).

La négation (Negacja)

- **ne... jamais** (nigdy) - **Je ne le vois jamais.** (Nigdy go nie widzę).
- **ne... plus** (już nie) - **Il ne fume plus.** (On już nie pali).
- **ne... rien** (nic) - **Elle ne voit rien.** (Ona nic nie widzi).
- **ne... personne** (nikt) - **Il n'invite personne.** (On nikogo nie zaprasza).

LEKCJA 15

SŁOWNICZEK

les sports d'équipe - sporty drużynowe

le rugby - rugby
le football - piłka nożna
le basket - koszykówka
le volley - siatkówka
le handball - piłka ręczna
les jeux de balle - gry z piłką

le tennis - tenis
le squash - squash
le ping-pong - tenis stołowy
les sports individuels - sporty indywidualne

l'escalade - wspinaczka
le jogging - bieganie
les inconvenients du sport - wady sportu

avoir des courbatures - mieć zakwasy
se tordre la cheville - skręcić kostkę
se casser la jambe - złamać nogę
mettre un plâtre - założyć gips
les bienfaits du sport - korzyści z uprawiania sportu

se muscler - nabrać masy mięśniowej
rester en forme - utrzymać dobrą formę
avoir plus d'énergie - mieć więcej energii

perdre du poids - schudnąć
prendre de l'air - nabrać świeżego powietrza
respirer à fond - oddychać głęboko
le ski - narciarstwo

le ski alpin - narciarstwo alpejskie
le ski de fond - narciarstwo biegowe
les remontées mécaniques - wyciągi narciarskie
les pistes vertes, bleues, rouges, noires - trasy narciarskie (z łatwych na trudne)
la neige - śnieg
civilisation - cywilizacja

le sport en France - sport we Francji
le Tour de France - Tour de France (wyścig kolarski)
le tournoi de tennis de Roland-Garros - turniej tenisowy Roland-Garros
Pierre de Coubertin - Pierre de Coubertin (odnowiciel Igrzysk Olimpijskich)

GRAMATYKA

Le futur simple (futur prosty):

Używamy go do wyrażania przyszłych czynności, które są pewne lub przewidywane.
Końcówki:
je parlerai - ja będę mówić
tu parleras - ty będziesz mówić
il/elle/on parlera - on/ona będzie mówić
nous parlerons - my będziemy mówić
vous parlerez - wy będziecie mówić
ils/elles parleront - oni/one będą mówić
W przypadku niektórych czasowników, takich jak avoir, être, faire, voir, venir, występuje nieregularny rdzeń, ale końcówki są takie same.
Le futur simple avec certains verbes irréguliers:

avoir - j'aurai (ja będę miał)
être - je serai (ja będę)
faire - je ferai (ja zrobię)
venir - je viendrai (ja przyjdę)
voir - je verrai (ja zobaczę)
savoir - je saurai (ja będę wiedział)
pouvoir - je pourrai (ja będę mógł)
devoir - je devrai (ja będę musiał)
vouloir - je voudrai (ja będę chciał)

La condition (warunki):

Używamy zdania warunkowego z si (jeśli) i futur simple:
Si je peux, j'irai au théâtre. (Jeśli będę mógł, pójdę do teatru.)
Elle partira à l'étranger, si elle a assez d'argent. (Ona wyjedzie za granicę, jeśli będzie miała wystarczająco pieniędzy.)
Si nous avons le temps, nous viendrons. (Jeśli będziemy mieli czas, przyjdziemy.)
Les verbes pronominaux:

Czasowniki zwrotne wymagają odpowiednich zaimków zwrotnych.
se casser (złamać sobie) - Lucie s'est cassé le bras. (Lucie złamała rękę.)
se laver (myć się) - Juliette se lave les cheveux tous les jours. (Juliette codziennie myje włosy.)
se brosser (szczotkować) - Je me brosse les dents après chaque repas. (Szczotkuję zęby po każdym posiłku.)
L'usage de "parce que" et "C'est pour ça que":

parce que - używamy na początku zdania:
Parce qu'il est fatigué, il ne sort pas. (Ponieważ jest zmęczony, nie wychodzi.)
C'est pour ça que - bardziej potoczna forma:
J'ai raté le bus, c'est pour ça que je suis arrivé en retard. (Spóźniłem się na autobus, dlatego spóźniłem się na spotkanie.)

LEKCJA 16

SŁOWNICZEK

L'entreprise (firma)

- **Entrepreneur** – osoba, która zakłada firmę.
- **PME (Petite et Moyenne Entreprise)** – mała i średnia firma.
- **Contrat de travail** – umowa o pracę.
- **Salaire** – wynagrodzenie.
- **Chiffre d'affaires** – obrót, przychód.
- **Bénéfices** – zyski.
- **Licencié** – zwolniony pracownik.
- **Chômage** – bezrobocie.
- **Retraite** – emerytura.
- **Pension** – renta.

La formation (szkolenie)

- **Formation professionnelle** – kształcenie zawodowe.

- **Formateur/Formatrice** – osoba prowadząca szkolenie.
- **Stagiaire** – stażysta.

Carrières possibles (możliwe kariery)

- **Poste** – stanowisko.
- **Fonction** – funkcja.
- **Carrière** – kariera.
- **Promotion** – awans.
- **Chef de projet** – kierownik projektu.

Les tâches dans l'entreprise (zadania w firmie)

- **DREI (Directeur des Ressources Humaines)** – Dyrektor działu zasobów ludzkich.
- **Embauches** – zatrudnianie.
- **Licenciements** – zwolnienia.

Le franglais (frangielski)

- **Franglais** – mieszanka francuskiego i angielskiego.
- **Faxer** – wysłać faks.
- **Manager** – zarządzać.

Les cadres (kadra)

- **Cadre** – pracownik o wyższym statusie w firmie.

GRAMATYKA

Les expressions de temps (wyrażenia czasowe)

1. **Depuis** – Używane z czasem w czasie teraźniejszym, oznacza ciągłość.
   - **Exemple**: *Je travaille en France depuis deux ans.* (Pracuję we Francji od dwóch lat i nadal pracuję.)
2. **Pendant** – Używane z czasem w czasie przeszłym, oznacza określoną długość trwania.
   - **Exemple**: *Il a vécu en Italie pendant cinq ans.* (Żył we Włoszech przez pięć lat.)
3. **Il y a** – Używane w czasie przeszłym, wskazuje na moment w przeszłości.
   - **Exemple**: *Elle est partie il y a cinq minutes.* (Ona wyszła pięć minut temu.)
4. **Pour** – Określa czas trwania w przyszłości.
   - **Exemple**: *Elle part en voyage pour quinze jours.* (Ona wyjeżdża na wakacje na dwa tygodnie.)
5. **Dans** – Określa czas w przyszłości lub określoną chwilę w przyszłości.

    - **Exemple**: *Je reviens dans cinq minutes.* (Wrócę za pięć minut.)
6. **En** – Określa czas potrzebny na wykonanie czegoś.
    - **Exemple**: *Ils ont fait cet exercice en cinq minutes.* (Zrobili to ćwiczenie w pięć minut.)
7. **Avant / Après** – Używane przed rzeczownikami, wskazują na moment przed lub po czymś.
    - **Exemple**: *Je dois partir avant la fin de la réunion.* (Muszę wyjść przed końcem spotkania.)

Le verbe "intéresser" (czasownik "interesować")

1. **Intéresser quelqu'un** – kogoś coś interesuje.
    - **Exemple**: *Ce projet m'intéresse beaucoup.* (Ten projekt bardzo mnie interesuje.)
2. **S'intéresser à quelque chose / à quelqu'un** – interesować się czymś / kimś.
    - **Exemple**: *Elle s'intéresse à la philosophie.* (Ona interesuje się filozofią.)

Quelques verbes avec prépositions (niektóre czasowniki z przyimkami)

1. **A** – np. commencer à, réussir à, passer du temps à.
    - **Exemple**: *J'ai du mal à conjuguer les verbes.* (Mam trudności z odmianą czasowników.)
2. **De** – np. essayer de, accepter de, refuser de.
    - **Exemple**: *Il a envie de partir.* (On ma ochotę wyjechać.)

LEKCJA 17

SŁOWNICZEK

Le bricolage (majsterkowanie)

- Bricoleur / Bricoleuse – osoba zajmująca się majsterkowaniem.
- Magasin de bricolage – sklep z narzędziami i materiałami do majsterkowania.
- Outils (narzędzia) – przedmioty służące do wykonywania prac ręcznych.
- Perceuse – wiertarka.
- Clé à molette – klucz nastawny.
- Tournevis – śrubokręt.
- Marteau – młotek.
- Scie – piła.
- Échelle / Escabeau – drabina.
- Peindre – malować.
- Repeindre – malować ponownie.
- Réparer – naprawiać.
- Fixer au mur – przymocować do ściany.

- Enlever – zdejmować.
- Monter / Démonter – montować / demontować.
- Tuyau – rura.

Quelques actions (kilka czynności)
- Plante un clou – wbijać gwóźdź.
- Enlever une moquette – zdejmować wykładzinę.
- Poser un papier peint – naklejać tapetę.

Quelques accidents (kilka wypadków)
- Se faire mal – zranić się.
- Se couper – przeciąć się.
- Se blesser – doznać obrażeń.

Matériel indispensable (materiały niezbędne)
- Clou / Vis – gwóźdź / wkręt.
- Outils électriques – narzędzia elektryczne.
- Scie électrique – piła elektryczna.
- Pinceau / Rouleau – pędzel / wałek do malowania.
- Ampoule – żarówka.
- Fil électrique – kabel elektryczny.

GRAMATYKA

Les adjectifs démonstratifs (przymiotniki wskazujące)

1. **Singulier** (liczba pojedyncza)
    - **Masculin**: *ce marteau* (ten młotek), *cet outil* (to narzędzie – przed rzeczownikami zaczynającymi się na samogłoskę lub nieme 'h').
    - **Féminin**: *cette échelle* (ta drabina), *cette perceuse* (ta wiertarka).
    - **Pluriel**: *ces outils* (te narzędzia), *ces perceuses* (te wiertarki).

Le pronom personnel "en" (zaimek "en")

1. **Remplacement d'un nom précédé de "de" (zastępuje rzeczownik poprzedzony przyimkiem "de")**
    - **Exemple**: *Il y a de la peinture? → Oui, il y en a.* (Czy jest farba? Tak, jest.)
    - **Exemple avec quantité déterminée**: *Tu as des outils ? → Oui, j'en ai quelques-uns.* (Masz narzędzia? Tak, mam kilka.)
    - **Négation**: *Non, je n'en ai pas.* (Nie, nie mam.)

Le pronom personnel "y" (zaimek "y")

1. **Remplacement d'un nom de lieu (zastępuje nazwę miejsca)**
    - **Exemple**: *Elle va dans un magasin de bricolage. → Oui, elle y va.* (Ona idzie do sklepu z narzędziami. Tak, idzie tam.)

    - **Exemple**: *Tu penses à ton projet ? → Oui, j'y pense tout le temps.* (Myślisz o swoim projekcie? Tak, myślę o nim cały czas.)

Les questions avec ces pronoms (pytania z tymi zaimkami)

1. **Avec "en" (z zaimkiem "en")**
    - *Combien de livres est-ce que tu as ? → Combien est-ce que tu en as ?* (Ile masz książek? Ile ich masz?)
    - *Est-ce qu'il y a beaucoup d'outils ? → Est-ce qu'il y en a beaucoup ?* (Czy jest dużo narzędzi? Czy ich jest dużo?)
2. **Avec "y" (z zaimkiem "y")**
    - *Quand est-ce qu'elle va à la poste ? → Quand est-ce qu'elle y va ?* (Kiedy ona idzie na pocztę? Kiedy tam idzie?)

LEKCJA 18

SŁOWNICZEK

Les expressions générales (Wyrażenia ogólne)
- Il fait chaud – Jest gorąco.
- Il fait frais / froid – Jest chłodno / zimno.
- Il fait doux / bon – Jest przyjemnie (ani za gorąco, ani za zimno).
- Il fait beau / magnifique / splendide – Jest piękna pogoda.
- Il fait mauvais – Jest brzydka pogoda.
- Il fait un temps épouvantable – Jest okropna pogoda.
- Il fait gris – Jest pochmurno.
- Le ciel est couvert / nuageux – Niebo jest pokryte chmurami.
- Il y a du brouillard – Jest mgła.

La température (Temperatura)
- Il fait combien ? – Ile stopni jest?
- Il fait 18°C – Jest 18 stopni.
- Quelle est la température de l'eau ? – Jaka jest temperatura wody?
- Elle est à 24 degrés – Ma 24 stopnie.

Sur la plage (Na plaży)
- Un baigneur / une baigneuse – Kąpielisko (osoba kąpiąca się).
- Se baigner dans la mer – Kąpać się w morzu.
- Prendre le soleil – Opalać się.
- Mettre de la crème solaire – Nakładać krem przeciwsłoneczny.
- Construire des châteaux de sable – Budować zamki z piasku.

Les mots affectueux (Słowa pieszczotliwe)
- Papa – Tata.
- Maman – Mama.

- Papi / Pépé – Dziadek.
- Mamie / Mémé – Babcia.
- Tonton – Wujek.
- Tatie / Tata – Ciocia.

Les problèmes (Problemy)

- Il fait lourd / orageux – Jest duszno / burzowo.
- Il pleut – Pada deszcz.
- Pleuvoir à torrents – Pada deszcz strumieniami.
- Il y a des averses – Są przelotne opady.
- Neige / Neiger – Śnieg / pada śnieg.
- Il y a beaucoup de neige – Jest dużo śniegu.

Le changement de temps (Zmiana pogody)

- Le ciel se dégage – Niebo się przejaśnia.
- Il fait meilleur aujourd'hui – Dziś jest lepsza pogoda.
- Il fait plus froid / moins froid qu'hier – Jest zimniej / cieplej niż wczoraj.
- Il y a un peu moins de vent – Jest trochę mniej wiatru.

GRAMATYKA

Le comparatif (Stopniowanie przymiotników i przysłówków)

1. **Plus (bardziej)**
   - **Adjectif / adverbe**: *Le TGV est plus rapide que le train.* (TGV jest szybszy niż pociąg.)
   - **Bien / mieux**: *Elle comprend mieux que moi.* (Ona rozumie lepiej niż ja.)
   - **Nom**: *J'ai plus de vacances qu'avant.* (Mam więcej wakacji niż wcześniej.)
   - **Verbe**: *Il voyage plus que moi.* (On podróżuje więcej niż ja.)
2. **Moins (mniej)**
   - **Adjectif / adverbe**: *Ce train est moins rapide que le TGV.* (Ten pociąg jest mniej szybki niż TGV.)
   - **Nom**: *Elle a moins de temps libre qu'avant.* (Ona ma mniej wolnego czasu niż wcześniej.)
   - **Verbe**: *Elle s'inquiète moins que son mari.* (Ona martwi się mniej niż jej mąż.)
3. **Aussi (tak samo)**
   - **Adjectif / adverbe**: *Il est aussi intelligent que son frère.* (On jest tak samo inteligentny jak jego brat.)
   - **Nom**: *Je n'ai pas autant d'amis que ma sœur.* (Nie mam tylu przyjaciół, co moja siostra.)
   - **Verbe**: *Elle voyage autant que son collègue.* (Ona podróżuje tyle samo co jej kolega.)
4. **Expressions comparatives**
   - **De plus en plus** – Coraz więcej.
   - **De moins en moins** – Coraz mniej.

- C'est de mieux en mieux / de pire en pire – Jest coraz lepiej / coraz gorzej.

La comparaison (Porównanie)

1. **Comme (jak)**
    - *Tu es comme ta mère* (Jesteś jak twoja mama).
    - *Virginie est devenue rouge comme une tomate!* (Virginie stała się czerwona jak pomidor!)
2. **Être différent de / être identique à**
    - *Les deux frères sont très différents.* (Dwaj bracia są bardzo różni.)
    - *Ma mère est différente de ma tante.* (Moja mama jest inna niż moja ciocia.)
    - *Ces deux verres sont identiques.* (Te dwa kieliszki są identyczne.)
3. **Même / pareil (taki sam / podobny)**
    - *Aujourd'hui, c'est la même chose qu'hier.* (Dziś jest to samo co wczoraj.)
    - *Il fait le même temps que l'année dernière.* (Jest taka sama pogoda jak w zeszłym roku.)

L'imparfait (Czas przeszły niedokonany)

1. **Formy czasownika "être" (być)**
    - **J'étais** – Byłam.
    - **Tu étais** – Byłeś.
    - **Il / elle était** – On / ona była.
    - **Nous étions** – My byliśmy.
    - **Vous étiez** – Wy byliście.
    - **Ils / elles étaient** – Oni / one byli.
2. **Formy czasownika "avoir" (mieć)**
    - **J'avais** – Miałam.
    - **Tu avais** – Miałeś.
    - **Il / elle avait** – On / ona miała.
    - **Nous avions** – Mieliśmy.
    - **Vous aviez** – Mieliście.
    - **Ils / elles avaient** – Oni / one mieli.

Przykłady:

- **Quand il était jeune, il avait beaucoup d'amis.** (Kiedy był młody, miał wielu przyjaciół.)
- **Hier, l'eau était froide.** (Wczoraj woda była zimna.)
- **Avant, nous n'avions pas d'ordinateur.** (Kiedyś nie mieliśmy komputera.)

LEKCJA 19

SŁOWNICZEK

La fac / la faculté - W języku francuskim „fac” jest skrótem od „faculté”, co oznacza wydział na uniwersytecie. Może to być wydział prawa, medycyny, nauk przyrodniczych itp.

La bibliothèque universitaire (B.U.) - Biblioteka uniwersytecka.
La cité U - Osiedle akademickie, kompleks mieszkań dla studentów.
Le restaurant universitaire (restau U) - Stołówka uniwersytecka.
Les travaux dirigés (T.D.) - Zajęcia seminaryjne lub wykłady w małych grupach, gdzie studenci bardziej aktywnie uczestniczą.

Les activités de l'étudiant

- **S'inscrire à la fac** - Zapisać się na wydział.
- **Choisir ses U.E. (unités d'enseignement)** - Wybierać przedmioty do nauki.
- **Assister aux cours magistraux** - Brać udział w wykładach.
- **Faire un exposé / une dissertation** - Przygotować referat lub rozprawkę.
- **Passer des examens** - Zdać egzaminy, które mogą odbywać się w trakcie roku (partiels) lub na koniec roku.
- **Obtenir un diplôme et des crédits** - Uzyskać dyplom i kredyty ECTS.

Demander une opinion

- **Que penses-tu de...?** - Co myślisz o...?
- **Quel est ton avis sur...?** - Jakie jest twoje zdanie na temat...?
- **Comment trouves-tu...?** - Jak oceniasz...?
- **A ton avis, quel est...?** - Co według ciebie...?

Donner son opinion

- **Je pense que... / Je crois que...** - Myślę, że... / Wierzę, że...
- **Il me semble que...** - Wydaje mi się, że...
- **Je suis pour / contre cette idée.** - Jestem za / przeciw tej idei.

Parler d'une idée

- **C'est intéressant / ennuyeux** - To interesujące / nudne.
- **C'est utile / inutile** - To przydatne / nieprzydatne.
- **C'est original / banal** - To oryginalne / banalne.
- **C'est intelligent / stupide** - To inteligentne / głupie.
- **C'est bien / mal organisé** - Jest dobrze / źle zorganizowane.

Le système universitaire

- **Le système L.M.D.** - System studiów podzielony na trzy stopnie: Licencjat (3 lata), Master (2 lata), Doktorat (3 lata).

- **Les étudiants étrangers** - Studenci zagraniczni, którzy stanowią 14% wszystkich studentów na francuskich uczelniach.

GRAMATYKA

Le passé récent

- **Exprime un passé immédiat** - Wyraża coś, co właśnie się wydarzyło.
- **Construction**: **venir (au présent) de + infinitif**
    - **Exemples**:
        - Je viens de manger. (Właśnie zjadłem.)
        - Il vient de partir. (Właśnie wyszedł.)
- **Forme négative**: Rzadko używa się formy negatywnej, ale jest to możliwe: "Je viens de ne pas le faire."

Pronom relatif "qui"

- **"Qui"** - Używane, gdy rzeczownik wprowadza podmiot zdania.
    - **Exemple**: C'est David qui a crié. (To David krzyczał.)

Pronom relatif "que"

- **"Que"** - Używane, gdy rzeczownik jest dopełnieniem zdania.
    - **Exemple**: Ce sont les étudiants que nous avons rencontrés. (To są studenci, których spotkaliśmy.)

Pronom relatif "où"

- **"Où"** - Używane do określenia miejsca lub czasu.
    - **Exemple**: Paris est une ville où de nombreux artistes ont vécu. (Paryż to miasto, w którym żyło wielu artystów.)
    - **Exemple**: L'année où ils se sont mariés, ils ont fait un voyage en Asie. (Rok, w którym się pobrali, odbyli podróż do Azji.)

L'article défini

- W języku francuskim używamy rodzajnika określonego **le/la/l'** do wyrażenia ogólnych kategorii (np. **l'histoire** - historia) lub specyficznych rzeczy (np. **le livre** - książka).

LEKCJA 20

SŁOWNICZEK

Numéros de téléphone d'urgence

- **SAMU (Services d'Aide Médicale Urgente)** : 15
- **Police** : 17
- **Pompiers (straż pożarna)** : 18

La ville et ses bâtiments

- **L'hôtel de ville (mairie)** : Ratusz, budynek administracji miejskiej.
- **Le commissariat de police** : Komisariat policji.
- **L'hôpital** : Szpital.
- **La poste** : Poczta.
- **H.L.M. (Habitation à Loyer Modéré)** : Mieszkania o obniżonym czynszu, mieszkania socjalne.

Les lieux sportifs

- **Le marché** : Targ.
- **Le marché aux fleurs** : Targ kwiatowy.
- **Le jardin public** : Ogród publiczny.
- **La piscine** : Basen.
- **Le club de gym** : Klub fitness.
- **Le stade** : Stadion.
- **Le court de tennis** : Kort tenisowy.
- **La salle de sport** : Sala gimnastyczna.

Les transports

- W mieście można korzystać z **autobusu**, **metra** lub **tramwaju**.
- W niektórych miastach, takich jak **Paryż** i **Lyon**, istnieje system **rowerów publicznych**.

Les lieux culturels

- **Le théâtre** : Teatr.
- **Une galerie d'art** : Galeria sztuki.
- **Le cinéma** : Kino.
- **La salle de concert** : Sala koncertowa.
- **Le musée** : Muzeum.

Les problèmes sociaux

- **Un quartier sensible** : Dzielnica o trudnej sytuacji społecznej, z problemami kryminalnymi i społecznymi.

Les délits et les crimes urbains

- **Le trafic de drogue** : Handel narkotykami.
- **Le vol de voitures et de téléphones mobiles** : Kradzież samochodów i telefonów komórkowych.

L'art du compliment

- W **Francji** nie jest zwyczajem często składać komplementy, z wyjątkiem pochwał za jedzenie. Zwykle chwalimy kucharza za przygotowane danie. Komplementy są stosowane z umiarem.

Les communes

- **La France** składa się z około **36 000 gmin** (miast i wsi), które są zarządzane przez **burmistrza** i **radę miejską.

Le logement social

- Gminy we Francji mają obowiązek posiadania **20% mieszkań socjalnych** (H.L.M.), w przeciwnym razie muszą zapłacić karę.

Gramatyka

La construction de l'imparfait

- **L'imparfait** to czas przeszły używany do opisywania sytuacji zwyczajowych, nawyków i tła wydarzeń w przeszłości. Często używa się go do opowiadania o wspomnieniach lub sytuacjach, które miały miejsce regularnie.
  - **Exemple** : Quand j'étais jeune, j'allais à l'école tous les jours. (Kiedy byłem młody, codziennie chodziłem do szkoły.)

La voix passive

- **La voix passive** (strona bierna) używana jest, gdy wykonawca czynności nie jest ważny lub nie jest znany.
  - **Exemple** : La pièce a été écrite par Molière. (Sztuka została napisana przez Moliera.)
  - **Exemple** : Le musée sera fermé pour travaux. (Muzeum będzie zamknięte z powodu prac remontowych.)

Les verbes d'état

- Niektóre czasowniki (np. **être**, **penser**, **croire**) częściej występują w **imparfait**, szczególnie gdy mówimy o stanach lub myślach w przeszłości.
  - **Exemple** : Je croyais qu'il était en vacances. (Myślałem, że był na wakacjach.)

L'utilisation de l'imparfait

- **L'imparfait** jest używany do:
  1. Opisania nawyków i sytuacji zwyczajowych w przeszłości.
  2. Opisania tła lub atmosfery w przeszłości.
  3. Wyrażenia przeszłych stanów psychicznych lub myśli.

La mise en valeur

- Aby podkreślić ważność pewnej informacji, można użyć konstrukcji typu:
  - **Le problème, c'est que je dois partir.** (Problemem jest to, że muszę wyjść.)

La phrase exclamative

- W zdaniach wykrzyknikowych można użyć **"que"** lub **"comme"** na początku zdania:
  - **Exemple** : Que c'est beau ! (Jak piękne!)
  - **Exemple** : Comme elle a grandi ! (Jak ona urosła!)